

L'illa

REVISTA DE LLETRES

L'ILLA 88 | TARDOR 2025 | 1 €

El conte:

Irene Klein

Entrevistes:

Sergi Pitarch

Jordi Colonques

Susanna Lliberós

La Fúmiga

La cultura
salva el

poble

bromera

L'illa és una publicació de Bromera dirigida per Sandra Capsir.

Col·laboracions

Iván Barreto, Ana Bellido, Adolf Beltran, Joan Canela, Rosella Espinós, Irene Klein, Marta Meneu, Marta Moreno, Sebastià Portell, Clara Sánchez-Crespo, Violeta Tena, Lourdes Toledo, Pol Torres, Antoni Torreño Mateu, Clara Vidal i Àngela Zorilla

Correcció lingüística

Marisa Roig, Bàrbara Lacuesta i David Morell

Direcció tècnica

Xavier Tortosa

Direcció d'art

Carles Barrios

Maquetació

Carles Barrios, Clara Fontanet, Eva Bueno, Jorge Collado, Laura Giménez i Xavier Tortosa

Foto de portada

Nerea Coll

Redacció i administració

Apartat de correus 147, 46600 Alzira (Ribera Alta),
telèfon 962 402 254
www.bromera.com • illa@bromera.com

Contractació de publicitat

comercial@bromera.com

Impressió

Rotimpres

Tirada

9.000 exemplars

ISSN: 1134-8666 / DL: V-166-1990 / PVP: 1 €

L'illa no s'identifica necessàriament amb els articles dels col·laboradors, ni els torna els originals no sol·licitats. L'illa autoritza la reproducció dels articles si se'n fa esment de la procedència.

Resistència, esperança i futur en valencià

Fa un any, la dana ens va sacsejar, però també revelà o ens recordà que els llibres, la música i el teatre són infraestructura d'emergència emocional. Llibreries i biblioteques aconseguiren reobrir, clubs de lectura i escenaris es reactivaren, i la societat respongué amb una solidaritat cap al món cultural que encara commou. Aquells dies, enmig del fang i la incertesa, descobrírem que la cultura és també una manera d'abrigar-se. Així transformàrem aquell lema inicial –«El poble salva el poble»– en un altre de més encertat i profund: «La cultura salva el poble».

Aquest número de la revista L'illa celebra eixa xarxa de fils discrets que sostenen un país xicotet com el nostre, sobretot en moments complicats. Autors i autores que escriuen malgrat les dificultats, editors que s'arrisquen a publicar en la nostra llengua per convicció, llibreteres que resisteixen en circumstàncies adverses, bibliotecàries i docents que fan possible l'existència d'un teixit editorial valencià i en valencià. Gràcies a totes aquestes persones, la cultura continua sent un espai compartit, obert i viu.

En temps de soroll, pressa i simplificacions, se senten veus que menystenen el que som i el que parlem. Contra eixa desmemòria programada, contra els discursos d'odi que caricaturitzen la diferència i qüestionen la legitimitat d'institucions consolidades socialment com l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, no ens queda altra que respondre amb llibres. Llegir és l'antídot contra la ignorància, l'acte més senzill i més revolucionari que tenim a l'abast. I ho seguirem fent en valencià, perquè cada lectura és també una forma de resistència i d'afirmació col·lectiva.

Que els llibres siguen, doncs, un espai obert on el valencià no és trinxera, sinó casa. Després de quaranta anys de trajectòria en el sector, continuarem editant, traduint i llegint com qui planta arbres: amb paciència, amb esperança i amb la convicció que el futur també està en les nostres mans. Perquè seguim somiant i escrivint amb cada pàgina un nou horitzó.

FANTASIA

PAU VALLS

Els minuts que té *un dia*

Irene Klein

Esriptora

Ens veiem perquè compartim espais i quan ens veiem ens saludem i quan ens saludem és agradable. Agradable és una bona paraula per a descriure la situació. Un concert, per exemple. Una obra de teatre, per exemple. Grups d'amics fent rotllana a les portes, per exemple. Ell amb els seus; jo amb els meus. Copsem la presència de l'altre i ens apropem, ens saludem, ens preguntem com estem i diem que bé, perquè sempre estem bé. Per a l'altre, sí. Ens contem algun èxit recent. Una nova faena, per exemple; un nou nebot, per exemple. O potser algun viatge. Ens donem l'enhorabona. Ens diem que ens alegrem i no deixa de ser cert. I tornem cadascú amb el nostre respectiu grup d'amics mentre esperem que s'obriguen les portes o acabem de fer uns glops precipitats abans d'entrar-hi.

Hi va haver un moment en què érem del mateix grup d'amics, en què érem els amics. Un moment en què la rotllana era conjunta i les cerveses compartides. Un moment en què triàvem els concerts junts, o els viatges, o les obres de teatre. Un moment en què les celebracions anaven més enllà d'un enhorabona amb un entusiasme forçat i en què no calia dir que ens alegràvem perquè ja ho sabíem.

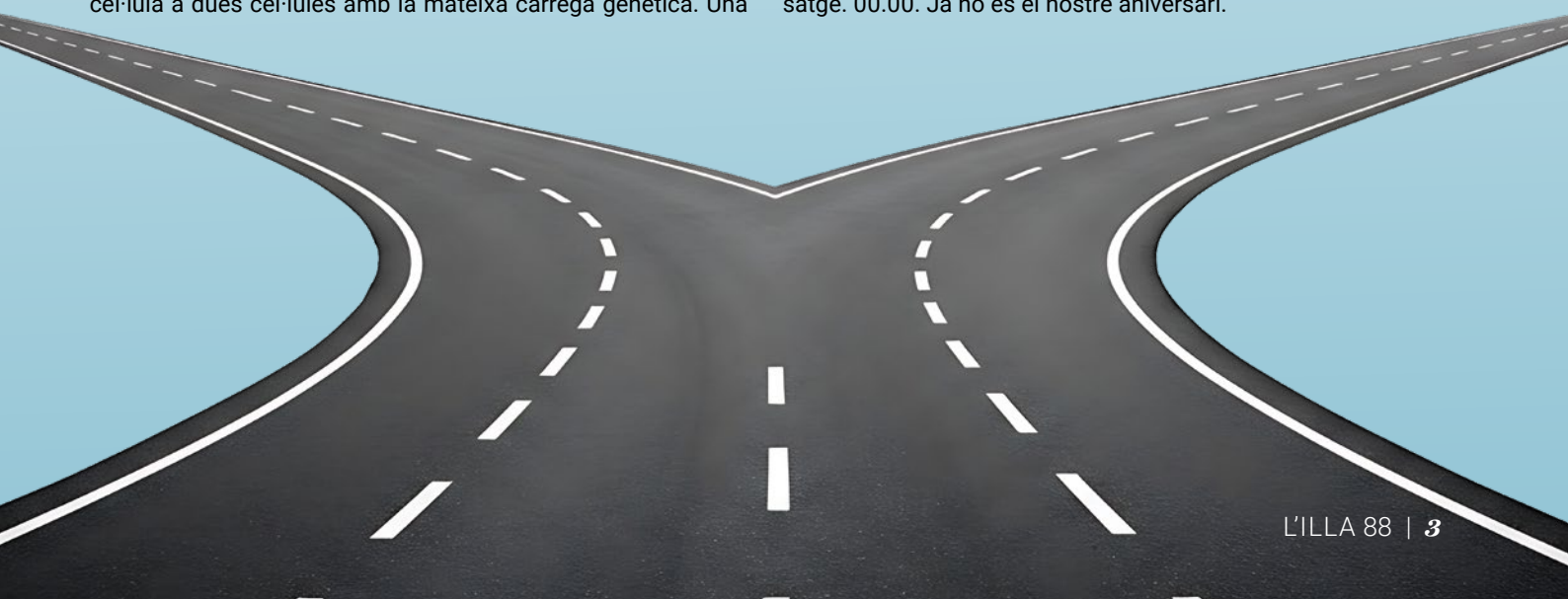
M'agradaria que haguera passat alguna cosa, que ens haguérem enfadat. M'agradaria que m'haguera fet una putada. Haver-li-la feta jo. Si soc sincer, preferiria que me l'haguera feta ell perquè no porte gaire bé el tema de la culpa. Però que haguera passat alguna cosa, que hi haguera motius. No és que no passara absolutament res. Vam patir una espècie de mitosi, eixe procés pel qual les cèl·lules es divideixen en dos i passen de ser una cèl·lula a dues cèl·lules amb la mateixa càrrega genètica. Una

mitosi originada per la separació d'una parella del grup que no podia suportar passar les vesprades mirant-se. A poc a poc, ens vam anar posicionant. Convocaven pel seu compte i només ens convocaven a la meitat. Com si fora una coreografia assajada, van ser ells els que van triar com dividien el grup.

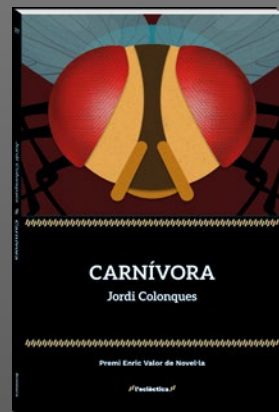
Albert va caure en un costat i jo en l'altre i no ens vam adonar fins que ja era un fet: no compartíem grup d'amics, no féiem les prèvies junts, no compràvem les entrades en la mateixa filera. Tampoc quedàvem pel nostre compte perquè era una cosa que no havíem fet mai i perquè potser no sabríem de què parlar o perquè potser no sabíem com proposar-nos-ho. Havíem passat l'escola i l'institut jugant a futbol al pati; ens havíem masturbat els divendres de vesprada amb el grup de l'institut que es va dissoldre en acabar-lo; ens havíem matriculat en Biologia els dos i havíem caigut una altra vegada en el mateix grup, que era el grup de treball i el grup de festes i el grup d'esmorzars, i ja acabada la carrera, vam fer camí cadascú pel seu costat en el món laboral, però conservàvem el grup fins que el grup va deixar de conservar-nos.

És cert que, abans de la mitosi, les trobades ja s'havien distanciat, però no tant. Amb la mitosi, no es tractava d'un distanciamment, sinó d'una ruptura. Cada grup pel seu camí i unes salutacions cordials en les coincidències. Només una comunicació directa, sense trobades casuals, a l'any: el dia del nostre aniversari. Un per molts anys. Un igualment. Un que tingues un bon dia o espere que hages tingut un bon dia. Un jo també.

Són les 23.58 i no li he escrit. I no m'ha escrit. Mire el mòbil: les 23.59. Encara no ens hem escrit. Comence a escriure alguna cosa així com que seré l'últim que el felicitarà. Esborre el missatge. 00.00. Ja no és el nostre aniversari.

'Carnívora'

Jordi Colonques
Bromera, 2025

Jordi Colonques:

«Entenc la literatura com una eina per a fer crònica social»

Ana Bellido

Periodista

Doctor en biologia, escriptor, il·lustrador, docent... Jordi Colonques atresora ja diversos guardons que reconeixen la seua qualitat literària. L'últim, el Premi Enric Valor de Novel·la, l'ha aconseguit amb *Carnívora*, una obra que ens parla de la cara amarga de la globalització, especialment pel que fa als problemes sanitaris, i que té les mosques com a fil conductor.

Amb *Carnívora* has guanyat el Premi Enric Valor de Novel·la. En què t'has inspirat?

Hi han tingut molta influència obres de l'estil de *La granja de cadàvers*, de l'antropòleg forense Bill Bass, que narra el seu mètode de treball i descriu amb detall els processos de descomposició del cos humà. D'altra banda, és possible que la llavor d'aquesta història nasquera amb la lectura de *La jungla*, d'Upton Sinclair, que combina una crítica social molt potent amb una descripció crua i impactant de les condicions insalubres en què es manipulava la carn a principis del segle XX. A més, m'interessa molt la presència d'una amenaça biològica com a element narratiu, en la línia dels llibres de *thriller* mèdic. Fins i tot, diria que m'inspira una pel·lícula arquetípica com *Jaws*, de Spielberg: l'amenaça del tauró criminal a la platja rebentada de turistes i la inacció dels responsables polítics davant dels advertiments dels experts.

Quant de realitat i quant de ficció hi ha en l'obra?

La mosca de *Carnívora* és una creació original. *Pseudoterebra porcivora* és una espècie completament fictícia, però l'he configurada a partir d'algunes espècies reals de mosques que provoquen miasi en humans, com *Dermatobia hominis* i

Cochliomyia hominivorax, entre d'altres. Són insectes d'una complexitat fascinant, amb estratègies de supervivència molt elaborades. Les seues larves s'alimenten de teixit viu i penetren les ferides com petits trepants, amb un comportament tan inquietant com captivador. Al continent americà, la proliferació d'aquesta espècie de mosca ja representa un perill real. Només calia forçar les condicions i intensificar-les per a concebre una alarma similar a la Mediterrània. Ara ja ningú no s'estranya de les contínues onades de calor que patim. Només cal que es done una combinació fortuïta de circumstàncies perquè esclate una crisi sanitària de grans dimensions.

Una plaga de mosques caribenyes arriba a València i col·lapsa els serveis bàsics. La salvació queda en mans d'un professor universitari i d'una inspectora de sanitat. Sembla còmic, però no ho és gens...

És una catàstrofe, però també una magnífica oportunitat per a fer crònica social de la València ocupada i transformada pel turisme. Enric Frago i Àngela Marco coincideixen —amb fortuna— per a sumar forces i posar en joc els seus coneixements. Sempre que tinguen la sort que algú els escolte, clar.

L'obra vincula directament la turisticació amb la feblesa del nostre sistema sanitari. Per què has volgut incidir en aquesta idea?

A València estem vivint una transformació accelerada, especialment en alguns barris, pel canvi en el tipus de comerç, bars i restaurants, impulsat per l'arribada constant —i desestacionalitzada— de turistes. Fa vertigen pensar que la ciutat puga acabar convertida en un escenari per a ser visitat, però no habitat. En el llibre, a més, contrapose la realitat de les persones obligades a deixar el seu país

per necessitat amb la dels qui viatgen per plaer, amb total llibertat i comoditat.

Amb aquesta trama de fons, l'obra és també una crítica contra la precarietat laboral, la falta de mitjans per a la investigació, la inacció política... Quin paper juga la literatura en la presa de consciència ciutadana sobre aquests problemes?

Entenc la literatura com una eina per a fer crònica social, retratar la realitat present i utilitzar els recursos de la ficció per a amplificar-ne l'efecte i generar alguna mena de reacció, encara que siga de fàstic, rebuig o incomoditat.

Creus que estem preparats per a enfrontar una crisi sanitària com la de la novel·la?

Com a narrador, m'interessa creure que tot allò que pot anar malament, anirà malament. És aquest el motor de la ficció, el que fa que les històries es compliquen i que els protagonistes hagen d'anar espavilant-se per a eixir-se'n. D'altra banda, no soc tan catastrofista en el «món real», ni tan descregut. La resposta de la comunitat científica, treballant en xarxa i de manera col·laborativa, és efectiva.

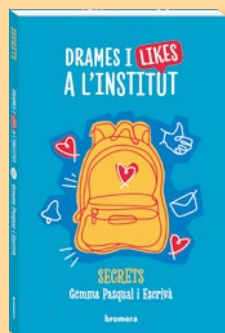

«Al talent li sol passar com al dimoni, que en qualsevol lloc s'ajoca. *La dona forta* de Maria Beneyto n'és un bon exemple: l'emoció que desperten els seus personatges sembla trivial perquè ve carregada de quotidianitat.»

FRANCESC MIRÓ, *Diari Levante*

«Com a bona novel·la d'intriga, Natàlia Gisbert Aboad aconsegueix que el lector estigui en tensió contínua, que vulgui saber què passarà en les pàgines següents, quins secrets amaguen els personatges. Per exemple, tindreu el repte de descobrir qui és Raquel.»

DANIEL P. GRAU, *Diari Levante*

«El llibre tracta de temes com l'assetjament a les xarxes, la relació dels joves amb les xarxes socials i la responsabilitat dels adults a l'hora de protegir-los. L'Aloma, la protagonista del llibre, conjuntament amb els seus amics Joan, Júlia i Pol, provaran de descobrir qui s'amaga darrere aquest perfil.»

EMMA GRANYER, *Vilaweb*

«*Nessa princesa*, Acadèmia de Princeses ens porta al diminut i encantador regne de Botònia, un lloc que podria passar desapercebut a qualsevol mapa, però que amaga grans aventures. Allà viu Nessa, una princesa diferent de totes: l'apassionen els invents, les màquines, els cables, els engranatges... i ficar-se en embolics, és clar.»

SYP Studio, blog *Sapos y Princesas*

«La Sara, la protagonista de *La mentidera* (Més Llibres), la novel·la amb la qual debuta Eva Pitarch, menteix constantment. El seu marit creu que va a treballar, però bada pels carrers de Barcelona o es tanca al pis de l'àvia. La Sara és incòmoda, perquè recorda constantment els morts, entre ells la seva filla de sis anys.

SILVIA MARIMON MOLAS, *Ara Llegim*

Tragèdia humana, catàstrofe cultural

Adolf Beltran

Periodista cultural
d'elDiario.es

Una depressió aïllada en nivells alts de l'atmosfera va portar la catàstrofe. La inundació va colpejar una de les zones més poblades, industrialitzades i urbanitzades del País Valencià. Una zona densa també en recursos culturals. D'ací les biblioteques i magatzems amb milers de volums fets malbé, les llibreries desfetes, els locals d'assaig destrossats, els espais teatrals i centres culturals devastats... Impossibile oblidar que la tragèdia, sobretot, deixà 228 morts.

L'escala del desastre fou conseqüència de la fangosa riuada que va baixar pel Túria, pel Magre i pel barranc de Torrent, i també d'una protecció civil molt negligent. La societat valenciana tracta de pair, un any després, un trauma que supura lliçons hidrològiques i urbanístiques, el repte de la reconstrucció, la indignació ciutadana i la depuració de responsabilitats que el Consell vol escamotejar.

El canvi climàtic i els fenòmens extrems, el fracàs del sistema d'alerta (abandonat per un president de la Generalitat *inexplicadament* absent), la protesta col·lectiva (amb manifestacions per la dimissió de Mazón) i la resposta judicial en què la jutgessa ha imputat la consellera d'emergències i el secretari autonòmic enerven l'opinió pública.

Això inclou actors, músics, artistes, llibreters, escriptors, editors, protagonistes d'una indústria cultural modesta però resilient, solidària i arrelada en un teixit social que ha quedat malparat. La gent de la cultura fa una lectura emotiva del vers d'Estellés: «Allò que val és la consciència de no ser res si no s'és poble». En l'infortuni, més que mai.

FLAIXOS

Veus valencianes conquisten la Setmana del Llibre en Català

L'AEPV va organitzar el Matí de la Literatura Valenciana en el marc de la Setmana del Llibre en Català a Barcelona, al passeig Lluís Companys. L'acte va reunir autors, editorials i públic en una trobada vibrant on dotze editorials valencianes presentaren novetats de poesia, narrativa i assaig, amb converses guiades per Nerea Sanfe i música en directe de La Maria, a fi de celebrar la creativitat i la diversitat de la literatura valenciana.

Projecció valenciana a la Fira del Llibre de Pequín

Bromera ha participat a la Fira del Llibre de Pequín, un esdeveniment internacional que destaca per la seua excel·lent organització i el suport institucional. La trobada ha reunit nombroses editorials xineses i professionals del sector, creant un espai clau per a l'intercanvi cultural i literari. Aquesta edició ha consolidat la fira com a punt de referència per a reforçar vincles entre mercats i impulsar la projecció global del llibre.

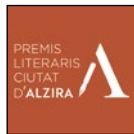

Premis Literaris Ciutat d'Alzira

El pròxim 7 de novembre de 2025, a les 19.30 h, al Gran Teatre d'Alzira, tindrà lloc l'acte de lliurament dels Premis Literaris Ciutat d'Alzira 2025. La cerimònia, presentada per Maria Juan, comptarà amb les actuacions de Versonautas, els germans Penalba, Esther, Naina i Alba Blanco, que oferiran al públic una vetlada plena de cultura i emoció. Una cita ineludible per a celebrar la literatura, la música i el talent en un dels esdeveniments més destacats del panorama cultural valencià.

L'acte servirà per a posar en valor la creativitat dels participants, amb reconeixements especials per a les obres més innovadores. Aquesta edició ha superat les expectatives amb un augment significatiu

de les candidatures, fet que consolida els Premis Ciutat d'Alzira com una referència clau per a la promoció de la literatura valenciana.

Bromera revoluciona la lectura juvenil amb protagonista d'IA

Drames i likes a l'institut, de Gemma Pasqual i Escrivà, és una proposta juvenil que barreja conflictes adolescents amb innovació tecnològica. L'editorial Bromera acompanya la novel·la amb una eina d'intel·ligència artificial que permet conversar amb la protagonista, l'Aloma, fent la lectura més dinàmica i propera als joves. El projecte, pioner en català, uneix literatura i tecnologia per a fomentar l'hàbit lector i aportar recursos nous a l'aula.

LIBER 2025 homenatja Àfrica Ramírez

Àfrica Ramírez Olmos, directora editorial de Blandra Edicions i expresidenta de l'Associació d'Editorials del País Valencià, va rebre l'Homenatge de LIBER 2025 el 8 d'octubre al Centre Cultural Conde Duque de Madrid. LIBER ha distingit la seua trajectòria de més de tres dècades i el seu compromís amb el sector editorial valencià, especialment durant la DANA de 2024, amb iniciatives solidàries i coordinació institucional. Ramírez ha impulsat projectes europeus com LIT-UP i ha millorat la visibilitat internacional de les editorials valencianes.

Algar debuta amb estand propi a la FIL de Guadalajara

L'editorial valenciana Algar reforça la seua projecció internacional amb un estand propi a la Fira Internacional del Llibre de Guadalajara (Mèxic). Amb aquesta aposta, la marca vol donar visibilitat al seu ampli catàleg i establir nous contactes professionals. La participació suposa un pas decisiu per a obrir mercats a l'Amèrica Llatina i consolidar la presència d'Algar en l'àmbit editorial hispanoparlant.

DUBTES

L'Acadèmia Valenciana de la Llengua reconeix València (accent obert) com a forma normativa, però el debat sobre la grafia continua obert. Diversos estudis defenen la pronunciació tradicional València (accent tancat) i proposen una denominació oficial bilingüe: Valencia/València. Un canvi així exigiria informes tècnics, consulta pública i aprovació institucional. L'assumpte combina arguments històrics, fonètics i identitaris, i genera controvèrsia política i social. Tant defensors com detractors reclamen debat, recerca i consens. Com afectaria un canvi als tràmits, la senyalització o les aplicacions quotidianes? Podria influir en el sentiment de pertinença ciutadana?

Durant la fira, Algar presentarà diverses novetats editorials que aposten per la literatura valenciana contemporània i traduccions d'obres destacades. A més, s'han organitzat trobades amb agents literaris i distribuïdors per a afavorir l'expansió dels seus llibres en diferents països. Aquest esdeveniment també permetrà a l'editorial establir sinergies amb altres professionals del sector i conèixer les tendències actuals del mercat. La presència a la FIL reafirma la voluntat d'Algar de posicionar-se com un referent en la promoció cultural i lingüística valenciana en l'àmbit global.

Apunts de Llengua: creativitat i llengües a l'IES Rei en Jaume

El 4 de novembre, a les 17.30 h, el saló d'actes de l'IES Rei en Jaume s'omplirà de llengües i creativitat amb la presentació de la nova temporada d'Apunts de Llengua, una plataforma per al professorat de valencià i anglés. Nelo Gómez i Aina Monferrer compartiran idees i energia en una cita que inclou un curs de 20 hores i un taller per a crear divertides píndoles audiovisuals, amb l'objectiu de donar recursos i estratègies innovadores al professorat.

Carles Cano i Francesc Gisbert triomfen als Premis Samaruc

En la categoria infantil, Carles Cano ha sigut guardonat amb *Marieta i el mort*, una obra divertida i plena d'enginy. En juvenil, el premi ha recaigut en Francesc Gisbert per *La mort blanca*, un relat intrigant i ple de misteri. Aquests reconeixements consoliden els Premis Samaruc com a referent de la narrativa valenciana per a joves lectors.

Supercampus porta l'educació creativa a 3Cat

La nova plataforma educativa de 3Cat, SuperCampus, ja suma més de 1.000 vídeos i pòdcasts en català pensats per a l'alumnat de Primària i ESO. Amb continguts breus, atractius i revisats per docents, ofereix recursos sobre història, ciències, matemàtiques o art, i es consolida com una eina gratuïta i accessible per a escoles i famílies. Disponible al web i l'aplicació de 3Cat i dins l'univers SX3, és una aposta clara per reforçar l'aprenentatge i l'ús social del català. SuperCampus ha superat els 3 milions de reproduccions des del seu llançament al maig del 2024. Els vídeos duren entre 3 i 5 minuts, cosa que facilita una comprensió ràpida i dinàmica.

«Llegir en la nostra llengua és un acte d'amor i de coneixement: t'ajuda a comprendre el món i a estimar-lo.»

ISABEL-CLARA SIMÓ

«La lectura és l'únic exercici que combina la solitud i el diàleg: ensenya a pensar mentre conversa amb nosaltres.»

JOAN F. MIRA

«La comprensió lectora no s'aprèn només a l'escola, sinó llegint per plaer, amb llibres que et parlen a tu.»

CARME RIERA

«Llegir en valencià és obrir una finestra perquè els xiquets associen la llengua a la descoberta i a l'aventura.»

RAQUEL RICART

La plataforma inclou també el canal Superbiblioteca, dedicat a fomentar la lectura entre infants i joves. Està disponible a SX3, 3Cat i YouTube, amb continguts filtrables per etapa i matèria. Aquesta iniciativa reforça l'ús social i educatiu del català de manera gratuïta i accessible per a tothom.

Nova temporada del pòdcast *L'arquitectura de la ficció*

El pòdcast *L'arquitectura de la ficció* explora com s'escriuen i es construeixen els relats, des de la planificació d'un personatge fins a l'estructura d'un món narratiu. Cada episodi reuneix escriptors, editors i arquitectes d'històries per a analitzar tècniques, influències i estils. L'objectiu és mostrar com la ficció modela la nostra mirada i com els recursos literaris poden donar forma a realitats que perduren més enllà de la pàgina.

Aquesta temporada ofereix consells pràctics per a escriptors novells i compta amb materials complementaris en línia. Els episodis estan disponibles a Amazon Music, Spotify, Apple Pòdcast, iVoox i YouTube. És una eina ideal per a aprofundir en l'art de contar històries i la seua estructura.

Premis i música a la Festa pel Valencià 2025

La Festa pel Valencià d'elDiario.es se celebrarà el 3 de juliol de 2025 al Teatre La Rambleta de València per a promoure l'ús social de la llengua. L'acte, amb música en directe, inclougué una gala de premis que reconegué Georgina Mollà per la difusió de continguts, el pòdcast «El dolcet pal café», Caixa Ontinyent per la seua campanya cultural i l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, que rebé el guardó d'honor. La vetlada comptà amb actuacions musicals d'artistes valencians emergents i consolidades, que oferiren un ambient festiu i reivindicatiu. Es destacà la importància de la llengua com a vehicle de cultura i cohesió social. També es presentaren nous projectes i iniciatives per a fomentar l'ús del valencià en diferents àmbits, des de l'educació fins als mitjans de comunicació. La Festa pel Valencià es consolida així com un espai de trobada i celebració per a la comunitat valencianoparlant.

La llibreria recomana

1 Lucas Kent & Greta Rouge. *Els fantasmes no existeixen, veritat?* Rocio Bonilla | Bromera, 2025

Torna una nova aventura de Lucas i Greta! A l'escola preparen un treball de ciències per a un concurs, i volen fer un projecte original. La història els porta fins a la biblioteca, on Lucas creu veure un fantasma. La intriga es manté fins al final, amb un misteri per resoldre. Les il·lustracions de Rocio Bonilla acompanyen aquesta lectura plena de curiositat. Recomanat per a xiquets i xiquetes de 8 a 9 anys que gaudeixen amb les històries de misteri i descobriments.

CELIA SERRANO, Llibreria La Costera

2 *L'home de la casa* Enric Pardo | La Magrana, 2025

Als anys huitanta encara no era molt habitual que els matrimonis es divorciaren, i molt menys en un context rural. Allò tan extraordinari encara era més incomprendible als ulls d'un xiquet. En *L'home de la casa*, és el xiquet protagonista qui ens obri la porta als seus records. Amb un llenguatge col·loquial, infantil, molt divertit i molt tendre, la novel·la explica, des de la quotidianitat, una època de canvis profunds —també en el protagonista mateix.

PAU GRAU, Detroit Llibres

Saba Sams,

una autora per conversar
amb amigues

Sebastià Portell

Traductor

Parlar de Saba Sams és fàcil si penses que t'adreces a una amiga. Potser per l'univers marcadament generacional que retrata, potser per l'espai d'intimitat que crea amb els seus llibres, és fàcil incorporar l'autora a l'imaginari més personal i voler-la recomanar a un bon grapat de gent. Si més no, aquesta és l'experiència que he tengut com a traductor de les seves dues primeres obres, el llibre de relats *Envia nudes* i la novel·la *Podríem ser una puta família*, publicats tots dos a «La Singular».

De la vida personal de Sams sabem que és una escriptora anglesa, que va néixer l'any 1996, que va créixer a Brighton, al Regne Unit, i que ara viu a l'est de Londres. També que els seus pares es varen divorciar quan ella tenia onze anys, que té dos germans petits i que és a punt de plantar-se a la trentena essent mare de tres fills. També havent escrit dues obres que han causat un notable estremiment al món literari anglosaxó, amb relats publicats a revistes com *Granta*, *The Stinging Fly* o *The White Review*, i reconeguda per *Granta*, l'any 2023, com una de les Millors Novel·listes Britàniques; la més jove de la llista. Formada al Brighton College, Sams va estudiar un *Bachelor of Arts* a la Universitat de Manchester i un *Master of Arts* a la Universitat de Londres, tots dos en escriptura creativa. No ens hem

de deixar enganyar, doncs, pel seu estil fresc i jove, aparentment senzill: Saba Sams és una autora que té ofici, que escriu des de la intuïció però també des d'una planificació quasi subterrània, extremadament subtil, que dota d'una gran tensió i plasticitat les seves obres. La seva prosa és fluida, sense estridències, però així com va avançant genera una atmosfera plena d'incomoditat i alhora de confiança, de raresa i d'intimitat, un ambient que captiva el lector a través d'un delicat procés d'acumulació. I quan vols adonar-te'n, ja ets seu. O ella, teva per sempre. Com una amiga.

Jo, personalment, la vaig conèixer amb el recull de contes *Envia nudes* (2024). «Ni tan sols pensava que fos un llibre», va declarar ella referint-s'hi a *The Guardian*. «Senzillament, estava aprenent a escriure.» I és un primer llibre, sí, però allà ja desplega bona part dels temes que la inquieten i la inquietaran

en el futur. I el que és més important: presenta clarament una veu pròpia que els cohesiona, amb una immensa personalitat. No debades, Sams va guanyar el Premi Edge Hill, amb aquest recull, i el conte «Blue x sempre», que justament té lloc a l'illa de Formentera, va ser distingit ni més ni menys que amb el Premi Nacional de Narrativa Breu de la BBC.

La vulnerabilitat, una marcada visió de gènere i de classe o el qüestionament de nocions com la parella, la família o els cànons de bellesa són només alguns dels temes que Sams presenta a *Envia nudes*, amb una clara predilecció pels personatges femenins i els infants. Així l'ha definit l'escriptora Aina Fullana en una ressenya a *Núvol*: «*Envia nudes* és un riu en què conflueixen tots els pensaments, complexos, pors, disfuncions i secrets —tendres, vergonyosos, destructius, sanadors, admirables i repudiables— d'una generació». En una línia semblant, Júlia Bacardit ha destacat que «Sams retrata molt bé la zona grisa del que implica entrar a la vida adulta com a dona jove: l'exposició a les humiliacions i als abusos sexuals, però també la part divertida de posar a prova els límits i el poder de l'atracció que exerceix el teu cos jove». Elles i altres veus de la crítica l'han comparada amb Ottessa Moshfegh, autora del corrosiu *El meu any de repòs i relaxació*,

'Podríem ser una puta família'

Saba Sams

Traducció de
Sebastià Portell
Bromera, 2025

amb la visió generacional de Sally Rooney o amb la mítica sèrie de Lena Dunham, *Girls*. A mi també m'agrada pensar que Sams dialoga amb la mateixa Fullana, per la manera amb què totes dues retraten situacions socials molt dures sense romantitzar-les ni afegir-hi edulcorants —a *Núvol*, Fullana deia que Sams «no narra res des d'una posició ni punitiva ni victimista»—, amb l'escriptura cristal·lina de Laura Gost o amb aquella incomoditat tan *millennial* que escriu Ofèlia Carbonell, només per dir-ne tres. Més amigues, sí.

«No ens hem
de deixar enganyar,
doncs, pel seu estil
fresc i jove, aparentment
senzill: Saba Sams
és una autora
que té ofici.»

Ara, *Podríem ser una puta família* (2025), la seva primera novel·la, acaba d'aparèixer a «La Singular». I llegir-la ha estat com constatar, un any després, que Saba Sams és una de les veus joves més punyents, brillants i sibil·lines del panorama internacional. En aquest nou llibre, l'autora aprofundeix en l'univers de les «famílies no tradicionals», en paraules d'ella, i endinsa el lector en l'experiència complicada de les mares

solteres, en els condicionants materials a l'hora de criar i en els límits moltes vegades confusos entre l'amistat íntima i l'amor, entre l'amor quasi fraternal i el de parella. També els d'unes quantes estructures socials. La primera imatge, al voltant de la qual es vertebrava tota la novel·la, no podria ser més potent: Jules, la protagonista, té un infant de vint-i-quatre hores i disset minuts en braços, un infant que depèn completament d'ella... Però que no és fill seu. A partir d'aquest capgirament, Sams desplega una història d'amor i d'amistat, d'incomprensions i de malentesos que contribueixen a imaginar un món nou, un món imperfecte però segurament més amable i més conscient, semblant al que segurament és el bell embolic de viure.

En una entrevista a *Granta*, Sams va declarar que, després de graduar-se, ella «era una dona d'una classe i una educació determinades», que se suposava que «havia de somiar amb alguna cosa més que malgastar la meua vida tenint un fill». I és curiós, perquè sembla que l'experiència —triple!— de la maternitat primerenca, i la visió personalíssima que n'ha presentat en aquesta darrera obra, podria haver-li regalat algunes de les millors pàgines que ha escrit fins ara. Pàgines plenes de líquids, de brutícia, d'encara més vulnerabilitat. Pàgines que són viscoses i que vibren, que atrapen d'una manera quasi dolça, però no, d'una manera densa, transparent... Pàgines de la novel·la que necessito que llegeixin les meves millors amigues, perquè s'hi veuran. Ens hi veurem.

Atrevir-se a dir amb la literatura

Iván Barreto

Director literari
del Grup Bromera

La tardor arriba amb llibres que ressonen: parlen de fragilitat, de buits i de dols. El catàleg del Grup Bromera d'aquesta temporada traça un fil invisible que uneix històries diferents però íntimament connectades. *Monstrilio*, de Gerardo Sámano Córdova, ens sacseja amb una metàfora brutal de la pèrdua. *La meua segona vida*, de Daniela Krien, aposta, en canvi, per la reconstrucció després de la tragèdia, mostrant que la vida sempre pot renèixer.

No tot són morts, però sí absències. *El moment perfecte*, de Maria Mitjans, explora el desig —i el buit— de la maternitat, mentre que *Podríem ser una puta família*, de Saba Sams, dibuixa comunitats alternatives com a resposta a la manca d'una llar estable. En paral·lel, la novel·la negra *Qui diu i qui calla* de Chiara Valerio converteix el silenci en protagonista, amb una escriptura poètica que transforma el gènere.

Totes aquestes obres comparteixen una mateixa intuïció: la literatura és un espai per donar forma al que no s'atreveix a ser dit.

I això també és el llibre *29-0. Les hores del caos*, de Sergi Pitarch, periodisme d'investigació de primera línia que fa un relat fil per randa del que va passar fa un any amb la dana. Un homenatge també a totes les persones que van perdre la vida.

El dol, el desig i el silenci esdevenen matèria narrativa i ens recorden que llegir és també un acte d'acompanyament. Aquesta tardor, Bromera ens ofereix llibres que no només expliquen històries, sinó que ens ajuden a viure-les.

Un any després de la *dana*: estat de la qüestió

Joan Canela

Periodista

Aviat farà un any que la barrancada més terrible que es recorda va arrasar bona part de cinc comarques valencianes i va afectar durament el teixit social i econòmic de tot el país. El sector del llibre no en va quedar al marge. I com acostuma a passar amb els aniversaris, és un bon moment per a mirar enrere i fer balanç. Ens van prometre reconstrucció i que «eixírem del fang». I ha estat així?

És complicat esbossar una fotografia completa. Sempre hi haurà detalls que quedaran borrosos o fora de quadre, però es podria dir que el sector s'ha recuperat prou bé. Millor del que es podria esperar, de fet.

L'aigua va deixar 8 llibreries severament afectades, 19 biblioteques i arxius arrasats i, segons càlculs de l'Associació d'Editors del País Valencià (AEPV), un 35% de les editorials valencianes van patir pèrdues. I per si amb això no n'hi ha-

guera prou, el magatzem de la principal distribuïdora, GEA, situat al polígon de Riba-roja, va quedar totalment inundat i es van fer malbé centenars de milers d'exemplars.

Amb aquest panorama i en un sector que sempre es defineix en «crisi permanent», no s'albirava un futur massa brillant.

I a pesar de tot això, un any després, les huit llibreries afectades han tornat a obrir. Totes. La darrera, Bufanúvols, de Cartarroja, que el 7 de juny reobria les portes en un nou local. Les biblioteques també s'han anat posant en marxa de nou i no ha tancat cap editorial ni distribuïdora. Si calia alguna prova de la capacitat de resiliència del món del llibre valencià, aquesta ha estat passada amb nota.

Però quin és el secret? Pau Pertegaz, del Gremi de Llibrers de València, destaca la força de la comunitat: «Una llibreria no és un negoci més, és una comunitat de lectors, i la gent que s'estima els llibres s'ha bolcat amb el sector. La solidaritat del públic ha estat un factor decisiu».

També destaca aquesta necessitat de llibres Carme Navarro, que coordina nombrosos clubs de lectura en municipis afectats: «Gent que ho havia perdut tot o quasi tot demanava una activitat tan senzilla com aquesta: un lloc on reunir-se i

Labans i el després de la llibreria Somnis de Paper de Benetússer.

comentar un llibre. La cultura i l'art són refugi i recer, són una necessitat vital. I, per tant, s'ha d'invertir en això».

Mentre, Sandra Capsir, subdirectora de Bromera, agrana cap a casa quan posa l'accent en «la capacitat de resiliència i l'esforç de les empreses i els seus equips per a focalitzar-se en aquelles línies de treball que els han permés acabar l'any».

El paper de les institucions

Però no podem pecar de naïf i oblidar que la capacitat solidària té límits i que el paper de les institucions ha estat clau també en aquesta recuperació. Pertegaz cita les ajudes del Ministeri de Cultura, així com les de la Generalitat, destinades a reconstruir el teixit econòmic. «Hui en dia, obrir una llibreria a, posem per cas, Benetússer, és una heroïcitat, i sense les ajudes seria impossible», explica.

Capsir també reconeix que «les ajudes a la reimpressió han sigut un baló d'oxigen que ha permés a les editorials seguir endavant. Negar-ho seria irresponsable».

El problema de les ajudes són, precisament, les que no han arribat. Les ajudes ordinàries al sector del llibre previstes per al 2024 s'acaben de convocar ara. Deu llargs mesos en els quals el sector ha patit de valent, just l'any en què aquestes eren més imprescindibles.

La situació ha posat en risc tot l'entramat que sustenta el sector, des de la promoció de la lectura a les associacions gremials mateixes. I era tan desesperada que la Fira del Llibre de València –la segona en volum de tot l'estat espanyol– només es va poder fer gràcies a una subvenció urgent i extraordinària de Presidència, ja que un esdeveniment d'aquest volum era inassumible per als fons propis del Gremi. I la Fira va ser també clau en la

recuperació de les vendes de les llibreries i editorials afectades.

Tampoc les biblioteques ho han passat millor. La majoria s'han reconstruït únicament amb fons propis municipals o com a molt amb algunes subvencions del Ministeri o donacions solidàries. «L'Ajuntament ha assumit les obres. M'imagino que deu haver tingut subvenció del Ministeri de Cultura per a la reconstrucció d'espais municipals. Per part de la Generalitat, no s'han rebut ajudes ni per a les instal·lacions ni per a l'adquisició de fons», explicava Pilar Sánchez, directora de la Biblioteca Pública d'Aldaia al *Diari La Veu*.

Què hem après?

Primer va ser la covid, ara la dana... Estem esperant ja el pròxim colp? És difícil preparar-se per a alguna cosa que no sabem quan vindrà ni quina forma tindrà, però és possible? «És complicat dir si com a sector hem après res –reconeix Capsir–, però el que em fa por és que tot el que aprenem s'oblidi massa ràpid. Ja ens hem oblidat de la importància de consumir al comerç de proximitat? De consumir cultura? De fer-ho en valencià?».

Però com ja va passar amb la pandèmia, quan es va registrar un important increment dels índexs de lectura, potser és a l'inrevés i són aquestes catàstrofes les que promouen el llibre com a evasió i també com a instrument per a entendre un món que cada volta sembla més canviant i difícil.

Navarro fa precisament aquesta mateixa connexió: «Després de superar la covid, que va ser una cosa extraordinària, que pensàvem que enfonsaria aquesta classe d'activitats més socials, inesperadament, els clubs de lectura van experimentar un augment de participació increïble. I ara la dana m'ha reafirmat en el valor que tenen totes aquestes activitats, perquè, sincerament, pensava que molts membres no podrien tornar i, en canvi, han tornat tots. En clubs com el de Paiporta, que abans ja tenia molta demanda, a partir d'octubre engegarem un nou grup, perquè hi ha hagut un augment molt gran de peticions per a participar en l'activitat», explica Navarro, per a després citar el llibre de Daniel Pennac, *Com una novel·la*, on es llegeix: «No hi ha cap mal o cap desastre que una hora de lectura no m'haja fet oblidar».

Sergi Pitarch:

«Em preocupa el perill de la reescriptura de la història per part del Govern valencià»

Lourdes Toledo

Periodista i escriptora

Sergi Pitarch (la Pobla de Vallbona, 1982) és periodista i director de l'edició valenciana d'*elDiario.es*. Ha treballat al Parlament Europeu a Brussel·les en la Comissió de Comerç Internacional i durant deu anys va formar part del periòdic *Levante-EMV*, on va coordinar les seccions de Política i Economia. Entre 2013 i 2017 fou director de la Unió de Periodistes Valencians. Des del passat 29 d'octubre, Pitarch, junt amb l'equip d'*elDiario.es*, està fent un seguiment exhaustiu i crític de la dana: víctimes, responsables polítics, la reconstrucció... Ara publica en Bromera 29-0. *Les hores del caos*, llibre fruit d'aquest treball informatiu i d'anàlisi, un reportatge llarg on la millor crònica periodística construeix un relat colpidor, capaç de donar veu a les víctimes, restituir la seua dignitat i, alhora, fer justícia i memòria.

La matinada del 29 al 30 d'octubre molts ens en vam anar a dormir, més o menys plàcidament, sense imaginar què estava passant i què trobaríem l'endemà. Com va viure vosté aquella nit de la dana?

Doncs les hores més crítiques les vaig viure des de casa, pendent dels mitjans de comunicació. Sense ser conscient de la dimensió de tot plegat. Però, com tu dius, me'n vaig anar a dormir, més o menys plàcidament. L'endemà, en despertar-me, com que visc a prop del nou llit del Túria, me'n vaig anar caminant i en l'epíleg del llibre conte el que vaig veure, un malson.

És un epíleg, per cert, expressat en primera persona, que contrasta amb el to i la veu de la resta del relat.

Volia contar, com a periodista i com a ciutadà i testimoni, el que vaig veure aquell dia. Aquest llibre ha estat per a mi un en-

trenament d'escriptura: he après a esponjar els textos, a escriure perfils, a fer salts en el temps.

Com sorgeix el llibre?

Fou una proposta de l'editorial i un repte perquè a mi m'agrada més llegir que escriure i em vaig fer periodista per a desmentir el caos, per a ser crític i denunciar i perseguir injustícies, per a contar el que hi ha darrere de la política. Però tenia molt de material a mà, des d'*elDiario.es* hem fet un seguiment a fons de la dana. Des del primer dia vam dir que els responsables n'eren Mazón i la consellera, i la jutgessa ho ha confirmat. Abans que la jutgessa acotara la investigació, a les vint-i-quatre hores, jo tenia molt clar que el que va passar aquell dia, en aquelles hores del 29 d'octubre del 2024, era important per a esclarir responsabilitats polítiques: quines van ser les bambalines del poder valencià i per què va passar el que va passar. Què es va fer i què no, per què no es va avisar a temps. Tot això donava per a una cronologia.

«Hi ha una història d'herois, els que van morir i van salvar vides, i una d'antiherois, els polítics negligents»

Qui són els protagonistes d'aquest llibre?

Les víctimes sobretot, però també els salvats que tenen històries a contar. Molts herois que van arriscar la vida per a salvar altres persones i que, per sort, es van poder salvar ells també. Una de les coses

més indignants, trobe, van ser els dies de després. L'ús que va fer l'extrema dreta de la desesperació de les persones per a desestabilitzar la democràcia i mentir. *Influencers* com Rubén Gisbert, programes com *Cuarto Milenio* o associacions com Manos Limpias, que van vindre a manipular i a guanyar diners amb el dolor de les persones. Les mentides corrien a la velocitat de la llum; nosaltres, al diari, passàvem més temps desmuntant mentides que generant informació nova.

S'ha inspirat en alguns llibres llegits?

En part, en *Hiroshima*, de John Hersey, i *Un dels nostres*, d'Asne Seierstad. Aquests llibres han estat una mena de guiatge per a mi. Les històries que conte a 29-0. *Les hores del caos* estan totes al sumari judicial, són reals. Les han contades les víctimes, en declaracions a la policia i a la jutgessa, i jo ho he transformat en relat.

Quina és la raó de ser de 29-0. Les hores del caos?

Volia alçar acta del que va passar aquell dia per al futur, perquè d'ací a deu anys, quan el poder vulga canviar i modificar el relat, la gent sàpia què va passar realment. És el que hem de fer els periodistes. Volia deixar un testimoni per a sempre, per a la història. Em preocupa el perill de la reescriptura de la història per part del Govern valencià. I el llibre és l'instrument perfecte per a això, per a deixar constància del que va passar hora a hora, perquè no s'oblidi ni es banalitze el canvi climàtic.

Què es podria haver fet per tal d'evitar un desastre d'aquestes dimensions?

Hi ha procediments preventius per a protegir la població, com ara netejar barrancs, fer simulacres, però sobretot el que cal

'29-0. Les hores del caos'

Sergi Pitarch
Bromera, 2025

és avisar la gent del perill, cal tindre un sistema d'alarmes segur i eficient. El Pla Sud, que es va construir per a evitar desastres, ha salvat la ciutat de València de la inundació, però ha deixat penjades les poblacions de l'Horta Sud i les pedanies del sud, on van morir 18 persones. Per tant, és una solució molt discutible.

«Si un polític no està
al seu lloc quan cal,
hi ha gent que mor»

29-0. Les hores del caos segueix la cronologia de la dana durant 24 hores i traça un relat esfereïdor, a partir de testimonis directes, de la narració dels fets, de la descripció de l'escenari, de retrats i cròniques polítiques, d'entrevistes... Com ho ha fet per encabir-ho tot harmònicament i amb un ritme admirable?

No em considere un gran escriptor. Com deia adés, m'agrada més llegir que escriure, però vaig veure que ací hi havia una història tremenda, digna de dur al cinema, i he gaudit escrivint-la perquè el llibre tenia els dos ingredients necessaris: la denúncia dels fets i la construcció d'un relat. Al cap i a la fi, el llibre és per a les víctimes i per això apareixen amb el nom de fonts, per a humanitzar-les, per a apropar-les al lector. Parlem de persones que estaven comprant i de sobte, en deu minuts, es van veure lluitant per a salvar les seues vides o les dels seus veïns. Hi ha una història d'herois, els que van morir i van salvar vides, i una d'antiherois, els polítics negligents. I un transfons de mala praxi i mala actuació per part de polítics que entenen la política com una festa. I no és així. Si un polític no està al

seu lloc quan cal, hi ha gent que pot morir. Hi han mort 228 persones, i moltes altres van salvar la vida de miracle i ara no poden dormir per l'angoixa que van passar.

Al llibre hi ha qui dona la cara i la veu, i qui s'amaga.

Volia fer també una crònica política: qui és qui i com han arribat ací. I com que els responsables polítics no es deixaven entrevistar, vaig optar per escriure un retrat.

Què ha suposat la dana per al poble valencià?

Un trauma psicològic personal i col·lectiu. I sobretot l'han patida gent vulnerable, gran i dependent, i gent treballadora, que estava al seu lloc de treball o tornant a casa de la faena. Volia ajuntar-ho tot per a obrir un debat sobre aquelles hores. Entre les 19 i les 23 hores del dia 29, en quatre hores, van morir la majoria de les persones.

El llibre és, doncs, una radiografia de la tragèdia?

No només de la tragèdia, sinó una radiografia també del País Valencià a nivell sociològic, geogràfic, orogràfic i polític. Aquesta catàstrofe no s'explica sense un aclariment sobre el tipus de classe política que tenim els valencians.

29-0. Les hores del caos és un llibre que es llegeix quasi sense respirar, amb contenció, per moltes raons. Però no el pots deixar, és magnètic. Qui creu que en seran els possibles lectors?

Ja veurem. De moment, el recomane a molts polítics. I a futurs polítics, que sàpien que la seua actuació pot costar la vida a moltes persones i acabar amb la seua carrera política, com la mena de mort civil de Salomé Pradas.

29-0. Les hores del caos parla del que no va funcionar, però també d'allò positiu, del que va funcionar miraculosament, heroicament, malgrat les circumstàncies extremes, com ara el jutjat de guàrdia improvisat en una gasolinera.

La identificació dels cadàvers, el lliurament a les víctimes, tot es va fer amb una gran professionalitat i empatia, i enmig d'una situació molt adversa. Un exemple de diligència per a la resta del món.

En començar a llegir, el lector penetra ràpidament a l'escenari, mesura la catàstrofe, escolta el silenci, els crits, sent la gelor de l'aigua, del vent, com retronen els cops dels objectes, les hores d'espera i desesperació. Tant l'inici com el final del llibre són colpidors. Un relat redó.

M'alegra escoltar-ho. Vaig tindre una entrevista llarga amb Antonio Ariño, ell és sociòleg i ho va viure tot en primera persona. El seu testimoni era crucial, demolidor. I així he tractat de contar-ho.

Àrtur:

«La data de caducitat de La Fúmiga és com un espremedor de tot el que sents»

Marta Meneu

Periodista i escriptora

Per què un llibre? I per què ara?

Va ser una proposta de Bromera, en realitat. Estaven interessats a contar la història de La Fúmiga. En la primera reunió els vam contar els nostres plans: anunciar el final i acabar el 2026. És una cosa que tenim decidida des de 2021 i la primera reacció de Bromera va ser tirar-se les mans al cap. Tot i així, narrativament prenia més sentit fer un llibre que explicara la història de La Fúmiga de principi a fi.

Bromera és una editorial de casa i ens fa molta il·lusió. Així i tot, teníem molts dubtes pel que implica que la teua història estiga en un llibre. Sempre hem pensat que no mereixíem eixa transcendència. Preferim les xarxes socials perquè sembla que ahí no eres tan important.

Com ha sigut el procés de creació del llibre? L'ha escrit una persona externa al grup.

Ens hem creuat en el camí amb Vicent Contrí moltíssimes vegades. Sempre ens ha dit que a La Fúmiga li faltava un reco-

neixement, encara que nosaltres pensem que sempre l'hem tingut. Ell volia posar en valor el que ha suposat La Fúmiga més enllà de la música, des d'un aspecte més social. Per exemple, des d'on naix el grup, de les bandes i les xarangues de poble, que és un tret molt representatiu del que som com a poble. La veritat és que ha treballat molt diligentment i en molt poc de temps, perquè estava condicionat pel calendari i el final del grup. Crec que ha pogut contar la història cronològicament i d'una manera molt bonica.

Sempre que us escolte parlar, fa la sensació que no esteu molt còmodes quan se us parla d'èxit o quan algú us ho reconeix. En el llibre parleu de mantindre els peus a terra i de ser «persones normals». Per què és important l'èxit de les persones normals?

L'èxit és absolutament relatiu. El fet que la teua faena siga davant de milers de persones no et fa ser més exitós que si la teua faena és en un supermercat, un forn, una peixateria, un hospital o en una oficina. La faena de músic té eixe element diferenciador: hi ha gent mirant. Però per a nosaltres no ha sigut mai una forma de sentir-nos per damunt de res. Al contrari, d'alguna manera ens ha tirat molt enrere quan hem

vist comportaments així d'algun company o companya del món de la música. Crec que no haver abandonat les nostres vides prèvies a l'explosió de La Fúmiga –el fet d'anar a *currar* sempre– impossibilita la mínima opció de sentir-se molt gran.

Nosaltres no som les persones més virtuoses, ni els millors músics, ni els millors compositors, ni els millors lletristes, ni tenim les millors idees, però si això s'ha fet gran i ha arribat a molta gent, d'alguna manera és una reivindicació que la gent normal també pot fer coses extraordinàries.

«Estar en 2022 i saber que et queda un disc per traure, que serà l'últim, fa que l'agafes amb molta il·lusió»

Tocar de peus a terra, ho acabes de dir, també és per no haver deixat la vida prèvia. És molt paradoxal la filosofia que heu assumit de seguir amb les faenes, però alhora buscar la professionalització de l'equip tècnic.

La professionalització, d'alguna manera, és el que ha fet possible la idiosincràsia del grup. Nosaltres no volíem sentir que depeníem únicament i exclusivament de La Fúmiga. Som un grup que sempre ha sigut nombrós i la sensació de pensar que si alguna cosa falla en la música, si un disc no entra com hauria d'entrar, si deixes d'agradar... Era una pressió de la qual nosaltres no volíem fer-nos càrrec. Venim dels conservatoris, de

'La Fúmiga.
Havia de passar'
Vicent Xavier Contrí
Bromera, 2025

les bandes i, excepte molt poques històries, sempre és molt complicat llaurar una vida supercòmoda des d'ahí.

El que sí que era necessari és que hi haguera, al darrere o al davant, un equip tècnic que portara tota la part logística i tècnica adaptada a la idiosincràsia del grup i que ens permetera poder seguir fent les nostres vides. L'únic que nosaltres hem fet bé és donar a l'equip tècnic tota la llibertat per a construir aquest projecte de la manera que ells cregueren. El seu criteri tècnic anava molt per davant del que nosaltres volguérem guanyar o deixar de guanyar. No hi ha un grup de música exitós sense un equip tècnic brillant. I jo, ara ho puc dir perquè ja estic a punt d'acabar, mai he vist un equip tècnic tan professional com el de La Fúmiga, mai he vist un equip tècnic amb una humanitat tan excepcional, tan meravellosa. Això ha sigut el nostre gran èxit.

Saber que el projecte tenia data de caducitat ha canviat la manera de viure'l?

Jo diria que sí. Estar en 2022 i saber que et queda un disc per traure, que serà l'últim, fa que l'agafes amb molta il·lusió. I així amb tot, no? Fa un temps que pugem a l'escenari pensant que possiblement estem ja en el compte enrere dels cent concerts. D'alguna manera, això et fa portar millor el sacrifici que suposa el món de la música: no estar a casa, no poder fer cap tipus de pla, abandonar un poc la teua gent... És com que do-

nes tot el que tens perquè saps que sensacions així seran molt difícils de viure. D'alguna manera, la data de caducitat és com un espremedor de tot allò que sents, i veus les coses bones i els sacrificis els amagues sota la manta.

I la pregunta que us farà tot el món: per què ara? Per què acabar?

Fa quatre o cinc anys de les converses en què ho vam decidir. Com quasi tot el que ha passat en La Fúmiga, començà a partir del joc i de la broma, preguntant-nos si açò ho fariem tota la vida, anar de concerts, de gira. Però de la broma passà a la reflexió: per a nosaltres és molt més important que el grup humà acabe en el punt més alt, sense cap conflicte o crispació. Més que el projecte artístic o musical.

A més, nosaltres no buscàvem tot açò. Hem hagut d'anar assimilant tot el que passava, i els sacrificis que hem fet nosaltres també els ha fet la nostra gent. Nosaltres som amics, fills i parelles, abans que artistes. Així

que, d'alguna manera, és just per a tots posar aquesta cirereta al pastís final.

La conversa i la reflexió que et deia al final va acabar amb l'acord que, passara el que passara, estiguérem on estiguérem, el 2026 fem el final. I així ha sigut. Afortunadament, el grup no ha deixat de créixer i segurament el 2026 estarà en el seu millor moment, molt per damunt del que estava fa cinc anys quan tot açò es va parlar. Però també em genera un orgull enorme acabar en aquesta part més alta, no? Quin record ens quedarà quan passen quinze anys i pensem en La Fúmiga? Segurament pensarem en aquesta última part.

La recerca de la salut *física i mental*

Un llibre imprescindible sobre
la perillosa indústria de les dietes

Rosella Espinós
Periodista

Nous camins, nous horitzons i noves metes. Un canvi és sempre un procés, amb els seus reptes i les seues anades i vingudes. Però, per damunt de tot, és un viatge ple d'aprenentatges. *El viatge de les dietes*, de la nutricionista Ana Sirvent, és un cant a la salut física i mental; un llibre que ens desxifra sense tabús, sense pèls en la llengua, la perillositat de la indústria de les dietes, i que ens revela les claus per a assolir una nutrició adequada.

Amb un estil àgil i engrescador, a partir d'anècdotes i situacions quotidianes, Sirvent presenta de forma original un viatge amb diferents parades, l'objectiu del qual és fugir d'una salut basada exclusivament en el pes. Hi trobarem des de receptes tradicionals valencianes, com un bullit, fins a d'altres ben actuals i de moda, com un *banana bread* (pa de plàtan) o batuts de fruites roges que actuen com a des-intoxicants, i fins i tot una pizza de plàtan i curri. Es tracta de prendre consciència que es pot menjar d'una manera sana i també gaudir fent-ho. És a dir, deixar enrere els prejudicis que solen envoltar els

processos de les dietes com una carrera tediada i a contrarellotge.

En una societat que cada dia és més superficial, que cada vegada exigeix més i més una imatge impecable, especialment a les dones, llibres en clau femenina com aquest ens ajuden a canviar la direcció de la mirada. És una lectura que convida a fer-nos una abraçada d'autoestima mentre desmuntem mites sobre estar primes, sobre seguir dietes impossibles que ens condueixen cap a un camí insatisfactori. Estem davant d'una mena de guia per a prendre el tren correcte, per a reconduir-nos.

«També és imprescindible
escotar el nostre cos:
realment tenim fam sempre
que mengem? I quin tipus
de fam tenim?»

Un dels punts que cal destacar gira entorn de les xarxes socials, un factor que fa malbé la salut mental de les usuàries. La sobreexposició constant, demandant, i aquestes creadores de contingut amb

milers de «m'agrades» que semblen estar perfectes a tothora, fa que ens oblidem de la possibilitat de l'edició de les fotografies, de la gran quantitat de mentides que promouen aquests indrets. La nutricionista no pot deixar d'esmentar el poder de les xarxes socials, junt amb la publicitat, com a grans enemics de la salut en tots els àmbits. I ens ofereix consells per a evitar caure-hi.

Ana Sirvent explica amb mestria que el més important és prendre aquest camí de menjar saludablement com un canvi profund, que siga factible a llarg termini. Per això, cal prendre el moviment corporal amb la intenció de transformar el cos i la ment, sempre connectats (recordeu la gran citació llatina: *mens sana in corpore*

'El viatge
de les dietes'

Ana Sirvent i
Freddy Mas Franqueza
Bromera, 2025

sano?), i no com un instrument per a cremar calories.

També és imprescindible escoltar el nostre cos: realment tenim fam sempre que mengem? I quin tipus de fam tenim? Aquest és un altre aspecte interessantíssim: els tipus de fam que, junt amb altres punts, marquen la diferència entre aquesta proposta de Sirvent i altres llibres sobre nutrició. Per exemple, sabies què és el *factor de la satisfacció*? La nutricionista ens demostra que hi ha conceptes poc coneguts que són essencials per a nodrir-nos adequadament. Són termes que es desenvolupen des de la divulgació i que arriben als lectors d'una manera efectiva.

Una alimentació conscient és la clau per a aconseguir ser més saludables. És per això que l'autora dedica també una parada del seu viatge, o capítol, a l'alimentació durant el cicle menstrual. I fer-ho a través d'entorns saludables, que no són *només allò que mengem, sinó també amb qui i com ho compartim*.

Arribem a l'últim tram del nostre viatge, i gràcies a cada una de les parades, a cada aprenentatge, ens adonem que la finalitat del trajecte és la salut, però que el motor que el promou sempre serà l'estima... per nosaltres mateixes.

LA REVISTA DE DIVULGACIÓ
CIENTÍFICA DE LA UNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

SUBSCRIV-TE ARA
MÈTODE

Preu Subscripció anual (4 números l'any): 33€ per a Espanya, 45€ per a l'estranger. www.metode.cat

Tres històries que *comencen* quan tot sembla acabar

'Qui diu i qui calla'

Chiara Valerio
Més Llibres, 2025

'La meva tercera vida'

Daniela Krien
Més Llibres, 2025

Marta Moreno

Periodista

Hi ha vides que continuen després de la fi; realitats que es tornen estranyes, confuses, irreconeixibles, i en les quals els personatges han d'aprendre a conviure amb allò que ja no hi és, o amb el que ha canviat per sempre. Quan el món tal com el coneixíem desapareix, com es torna a començar? Com es viu en un present que no és el que esperaves viure? Aquestes preguntes, de manera discreta però persistent, travessen tres novel·les tan diferents com complementàries.

Un dia, un fill deixa d'existir, i el que queda és un fragment de carn i una mare que no el vol deixar anar. A *Monstrilio*, el dolor pren forma, creix, camina, devora. El que era amor es transforma en una criatura feréstega, un reflex grotesc d'allò que s'ha perdut. I encara així, entre la por i la tendresa, algú decideix acompanyar-lo. Alimentar-lo. Estimar-lo. Potser perquè, davant l'absència, qualsevol presència —per monstruosa que siga— sembla millor que el buit. El relat avança entre la metamorfosi d'aquest ésser i la dels adults que l'envolten, atrapats entre el record i la necessitat de seguir endavant. Una novel·la insòlita, fosca i punyent sobre els límits de l'amor i la impossibilitat d'oblidar.

A Scauri, un poble italià, una dona mira enrere i intueix que les preguntes que no es van fer poden pesar tant com les respostes. A *Qui diu i qui calla*, Lea, la protagonista, camina entre records, sospites i intuïcions, intentant donar forma a una figura que sempre va esquivar les definicions. La mort de Victòria no obri només un misteri, sinó també una esquerda íntima, una sac-

sejada interior. Què passa quan t'adones que no has viscut del tot, que has callat massa, que potser vas voler una altra vida? I si encara ets a temps de refer-te, de reescriure el teu paper dins la història? Amb una prosa plena de clarsobscurs, Chiara Valerio ens regala un retrat de dona delicat i lúcida, on la fragilitat conviu amb la lucidesa.

«A *Monstrilio*,
el dolor pren forma, creix,
camina, devora»

I en una granja aïllada de l'Alemanya de l'Est, una dona s'alça cada dia sense saber ben bé per què. *La meva tercera vida* comença quan Linda ho ha perdut gairebé tot: una filla, una relació, una llar, un futur. Es mou entre el silenci, les pastilles i les faenes del camp, intentant recuperar algun sentit —o com a mínim, una rutina que no faci mal. A poc a poc, el cos troba un altre ritme. Les plantes creixen. Alguna cosa dins seu s'endrega. I tot i que el dolor no se'n va, deixa espai a una calma nova, gairebé imperceptible. Daniela Krien construeix una història continguda i emocional sobre com tornar a existir després del trencament. Amb sensibilitat i sobrie-

tat, ens recorda que, fins i tot en la quietud més àrida, hi pot haver moviment.

Tres llibres units per una atmosfera: la d'allò que arriba després del final. Tres camins que no comencen des del principi, sinó des d'un després; que no s'aturen en la caiguda, sinó que busquen, cada un a la seua manera, què fer amb les restes. Històries que parlen de créixer enmig de la incertesa, d'estimar malgrat la por, de mirar enrere i endavant a la vegada. Perquè, fins i tot quan sembla que no queda res, hi ha una forma —una força— que encara ens sosté.

Aquestes són les tres novel·les que ens esperen a Més Llibres en el tram final de l'any. Tres veus potents, tres universos literaris singulars que ens conviden a mirar la fragilitat, la pèrdua i el renaixement amb ulls nous. Perquè, sovint, és en les esquerdes on naix el més necessari de llegir.

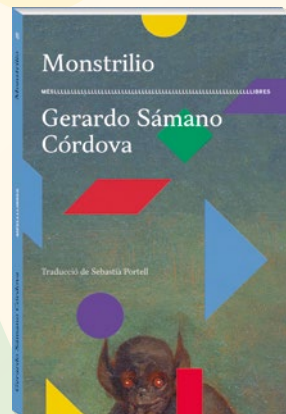
© Maurice Haas

© Laura Sciacovelli

© Gerardo Sámano Córdoba

De Prometeu a *'Monstrilio'*

'Monstrilio'
Gerardo Sámano Córdova
Més Llibres, 2025

Pol Torres
Periodista

Més d'un segle després que Mary Shelley donés forma al seu Prometeu modern, els ecos d'aquesta història seminal encara s'esfilagarsen i perduren en una literatura que, en certa manera, no és sinó un exercici creatiu enfrontat a la moralitat. Un dels darrers exemples d'aquesta iteració ens acaba d'arribar amb un flamant Victor Frankenstein lletraferit que promet capgirar el terror i la *weird fiction* a través d'un mecanisme tan elemental com fugisser: la tendresa. Es tracta de Gerardo Sámano Córdova (Ciutat de Mèxic, 1981), un artista i escriptor semi-desconegut que, gràcies al bocaorella de les xarxes socials i webs especialitzades, va aconseguir col·locar la seva primera novel·la, *Monstrilio*, com una de les millors de l'any 2023 a les llistes de *The Observer*, *Barnes & Noble* o *Elle*, entre d'altres.

La morfologia d'aquest monstre literari, escrit originalment en anglès, és la d'un volum que respira pura humanitat. Una història pintoresca, alhora estrambòtica i corprenedora, que ens parla de la identitat i del revers tenebrós de l'amor i l'aflicció. La novel·la s'inicia amb l'escena d'uns pares –la Magos i en Joseph– vetllant un fill, el petit Santiago, que acaba de morir a causa de les complicacions derivades del fet de tenir un sol pulmó. A partir d'aquí, la mare, convertida en un Saturn mexicà mogut per fils invisibles, esventra la criatura i extirpa l'òrgan de la discòrdia: un raig d'esperança ara convertit en condemna. El pare s'horroritza, almenys al principi, però a poc a poc el pulmó creix, insuflat de vida a partir d'un dol inefable i una voluntat prodigiosa de no deixar anar. Costi el que costi.

La barreja d'emocions que desperta aquesta sinopsi és la que hom experimenta llegint el llibre. Horror. Rialla nerviosa. Em-

patia. Llàstima. El salt de fe se supera aviat –«cada dia, per tot arreu, passen coses extraordinàries», diu la Magos–, i el lector es veu arrossegat dins d'aquest neorealisme màgic que representa, d'una banda, l'existència mateixa de la criatura, i de l'altra, el fet que tot l'ecosistema familiar accepti la situació abraçant de bon grat la *nova normalitat*. Ben aviat el pulmó passarà a ser en Monstrilio, que, a mesura que creix i es desenvolupa, serà conegut amb diferents noms, depèn a qui preguntis. I també començaran els dilemes morals: és un nen, una mascota o un ésser nou i independent? Cal reprimir el seu salvatgisme o estimar-lo tal com és? És ètic mutilar els seus instints?

«Una de les millors de
l'any 2023 a les llistes
de *The Observer*, *Barnes &
Noble* o *Elle*, entre d'altres»

La història d'en Monstrilio s'explica en quatre actes, quatre noms i quatre perspectives úniques, en funció de qui narra cada part del viatge. En el procés, Sámano Córdova empra una prosa transparent i alhora poètica, amb un ús constant i elèctric dels diàlegs i un maneig intel·ligent de les metàfores per descriure el complex món interior dels personatges.

De la mateixa manera, l'autor se serveix dels mecanismes del conte de terror, la rondalla popular i el *bildungsroman* per retratar el relat vital d'una criatura única, però també per delinear el despertar sexual d'un ésser confós que descobreix i accepta la seva identitat mentre espera que els altres també ho facin. L'al·legoria *queer* és palesa, i l'escriptor nascut a Mèxic no s'amaga en cap moment: al llarg de la novel·la, les

relacions afectives entre els personatges són fluides, canviants, sovint platòniques i difícils d'encotillar. *Love is love*.

Després d'aquella primera escena particularment tràgica, la història bascula a batzegades, assaig i error, cap a l'afecte i la tendresa. Viatgem als carrers de Ciutat de Mèxic, Brooklyn o Berlín, on el lector és testimoni de com l'ona expansiva d'aquesta excèntrica creació trastoca la vida de diferents persones, que tenen en comú una sola cosa: tots i totes estimen el nouvingut sense importar-ne les conseqüències. De vegades, emperò, l'amor, i sobretot la por –a la pèrdua, a la soledat– condueixen a la irracionalitat, al pensament màgic o a la paràlisi. I cada personatge lluita amb els seus propis fantasmes fins que, ja a l'últim acte, l'autor ens regala la perspectiva d'en Monstrilio a través d'un monòleg deliciós, amarat de melangia i pulsions reprimides, que fa justícia a un ésser les emocions i anhels del qual havien estat, fins al moment, constantment obviats per adaptar-se als desitjos dels altres.

Monstrilio explora temes com la pèrdua, la incomunicació, el poder emocional del dol i la dificultat de tractar amb allò diferent i/o incompreensible. És, també, un estudi dels límits de l'amor, de les seves línies vermelles i les seves fronteres poroses. No és difícil endevinar que aquestes pàgines són un exercici catàrtic que neix de l'autodescobrimient del mateix autor, d'una incomoditat existencial per fi superada. I en el procés, un jove escriptor presenta candidatura per unir-se a la camada d'autors i autores (Mariana Enríquez, Carmen Maria Machado...) que reescriuen la tradició del terror gòtic en clau sociocultural. De segur que, d'aquí a uns anys, encara ens courà la cànida esgarrapada d'una criatura (literària) excepcional.

Susanna Lliberós:

«Un bon llibre t'ha de sacsejar, t'ha de moure per dins»

Violeta Tena

Periodista

Autora de quatre poemaris, periodista de llarga trajectòria i veu durant sis anys del magazín vespertí d'À Punt Ràdio, *Pròxima parada*, la vila-realenca Susanna Lliberós s'incorpora a l'equip de Bromera com a editora literària. Parlem amb ella sobre literatura, el plaer de la lectura i la vida.

Poeta, periodista i, ara, editora de Bromera. Com entomes aquesta responsabilitat?

En primer lloc, l'entome amb un respecte absolut. Potser si aquesta oferta m'haguera arribat quan era més jove no l'hauria entomada amb la il·lusió que tinc ara. Em prenc aquesta responsabilitat com una ocasió per a aprendre, perquè si quan ets gran no tens ganes d'aprendre, malament rai.

He de dir que de bon començament vaig estar molt sorpresa que confiaren en mi. Perquè, normalment –i encara més les dones–, pensem primerament en les nostres mancances i dubtem de les nostres capacitats. Però passats eixos primers dubtes, estic molt il·lusionada, sobretot perquè treballaré a l'empresa editorial més important del País Valencià, una empresa amb qui jo he tingut relació com a lectora, com a periodista i com a mare d'una filla que adora Minimoni. En definitiva, que estic molt il·lusionada per incorporar-me a l'equip. Quan es treballa amb

ganes de sumar, si tens passió i ganes d'aprendre, les coses només poden eixir bé. Tinc moltes ganes de descobrir com funciona tot aquest món i aportar el meu granet d'arena.

Tu tens quatre llibres publicats. Com a autora, sempre has estat en aquesta banda. Com penses que serà posar-se a l'altra banda?

Es dona la circumstància que, durant un any, he tingut l'oportunitat de parlar amb moltes editores i, crec, he adquirit una idea prou acurada de com és aquesta faena. Jo soc poeta, però ara Bromera em dona l'oportunitat de clavar l'ullet per a veure i experimentar com funciona aquest món. Això és un privilegi.

Què creus que pots aportar?

Amor, passió i ganes de compartir. Soc conscient que una editorial és una empresa i que l'objectiu és vendre llibres. Això està ben clar. Ara bé, també crec que una de les missions dels llibres és millorar la vida de les persones. Un bon llibre t'ha de sacsejar, t'ha de moure per dins. Imagina't que un sol llibre determina la teua vida, que et fa triar un camí i no un altre. Aquesta és la bona literatura.

D'una altra banda, crec que puc aportar la meua experiència com a comunicadora, tant des del punt de vista oral com relacional. Crec que tinc capacitat per a donar a conèixer projectes. Hi ha molts llibres meravellosos que potser no tenen el recorregut que es mereixen perquè els ha mancat aquesta part comunicativa. Jo, quan una cosa m'agrada, gaudisc molt de compartir-la. De fet, crec que és una obligació compartir amb la resta aquesta sensació.

A Susanna Lliberós quins llibres li han canviat la vida?

D'entrada, clar, la poesia. Més que un llibre en concret, jo diria que Estellés m'ha canviat la vida. Pense també en *Cien años de soledad*, un llibre que em va marcar profundament. Impossible no citar Flaubert i *Madame Bovary*, que vaig llegir sent més adulta. I d'ara, per exemple, hi ha Eva Baltasar, que té una potència que em rebenta l'estómac cada volta que la llig. I,

clar, dels nostres poetes, no puc deixar de citar Marc Granell, Josep Porcar o Teresa Pasqual. Si he de dir algú més recent, diria Julia Hartwig, en l'editorial Salze, de Josep Porcar. Quin nivell de consciència i d'intel·ligència! Tindre ara l'ocasió de poder publicar algunes d'aquestes persones és fascinant.

Un caramel...

Mira, doncs sí, crec que és un regal que em posa la vida i espere estar-ne a l'altura.

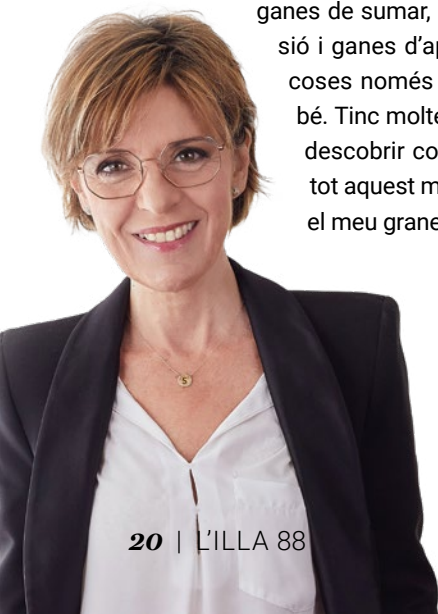
D'una altra banda, la teua incorporació es produeix en un moment especial: Bromera ha sigut una de les editorials afectades per la dana i se n'està refent. D'altra banda, tot just compleix quaranta anys...

Això ho fa encara més bonic. És com si t'hagueren convidat a una festa d'aniversari i ho pogueres viure en primera persona. És un privilegi!

Aquests dies li explicava a la meua filla que començava a treballar a Bromera i li explicava el tipus d'empresa que era, perquè això ens canviarà la vida a totes dues. Li vaig dir que ara complien quaranta anys i ella em va preguntar: «Tu ja havies nascut?». I, clar, jo aleshores tenia dotze anys. I tot i que aleshores no tenia l'interès per la literatura que tinc ara, Bromera és una editorial que m'ha acompanyat sempre. I per tot això estic feliç. També un poc esporuguida, perquè canvie de sector. Però per què no evolucionar cap a un sector que ara em resulta més proper que no el periodisme?

Bromera combina autors molt consagrats com, per exemple, Víctor Labrado, Josep Franco, Vicent Usó o Elvira Cambrils, però també altres d'emergents, com ara Irene Klein o Aina Fullana. Sempre dic que el valor d'un periodista depèn dels contactes que té en el telèfon mòbil. El patrimoni d'una editorial són els seus autors?

Com t'he comentat, enguany he tingut l'oportunitat d'entrevistar moltes editores.

I et respondria que sí, que el major patrimoni d'una editorial són els seus autors. Ara bé, els autors són el que són també per l'editorial. És com una mena de cercle: l'editorial es conrea un prestigi tot buscant bons autors i, alhora, això genera un prestigi als autors.

Soc molt conscient que Bromera té un catàleg fascinant d'autors consagrats, però, alhora, hem de continuar en la línia de trobar i donar cabuda a noves veus. Hi ha molta gent emergent a qui tinc moltes ganes de descobrir. Crec que aquesta és la funció d'un bon editor.

El teu company de feina a partir d'ara, l'editor Marc Senabre, deia fa poc en un article a L'illa que, «si la literatura té alguna utilitat, ha de ser la de despertar-nos, causar-nos algun tipus d'emoció».

És que, altrament, no és literatura. La literatura t'ha de despertar; t'ha de provocar alguna cosa. Just anit ho comentava amb un artista, que a ell li pregunten sovint què és l'art. I l'art, per a ell –m'explicava–, és que una obra aconseguís donar-te llum o fer pensar algú. Aleshores, el procés ha pagat la pena. Un quadre no és un llenç amb pinzellades, com tampoc la literatura és un llibre amb paraules.

Com has comentat, just has estat un temps fent entrevistes a dones editores valencianes. Què has après d'elles?

En primer lloc, si jo no haguera entrevistat totes aquestes dones, ara mateix tindria el doble de por de la que tinc ara. Tinc la impressió que l'oportunitat de fer totes

aquestes entrevistes ha sigut com una preparació. Són dones que es van llançar a aquest món quan tenien vint anys i no existia un teixit editorial estable. I van reeixir, van tirar endavant i van crear noves editorials. Són dones que van edificar, junt a altres, tota la bastida de què ara podem gaudir. Si elles van poder, en aquelles condicions tan precàries, jo també he de poder.

El que he après parlant amb elles és que aquesta és una faena que t'ha d'apassionar. L'editor ho ha de tindre a la sang. I jo ara tinc unes ganes enormes d'entomar aquest repte. Jo he sigut periodista durant molts anys, però crec que, a hores d'ara, se m'adiu molt més bé l'ofici d'editora. Aquest tren m'ha passat en el moment ideal.

Quin diries que és l'estat de salut de la literatura en valencià?

A hores d'ara hi ha gent que escriu molt bé i l'estat de salut de la literatura és bo. Altra cosa, potser, és si parlem del moviment de la literatura en català: la distribució, la promoció, l'estat i la quantitat de lectors, les ajudes, el respecte, el prestigi... En tot això, probablement, encara hi ha marge de millora. Però la qualitat de la literatura és ben alta.

El circuit del llibre en català funciona, o penses, com molts opinen, que la relació sud-nord és desigual?

Sí, crec que hi ha autors valencians que no tenen a Catalunya la visibilitat que es mereixen. Ens passa als valencians, però també a la gent de les Illes. Està molt bé

que pugem a la Setmana del Llibre, però ens cal mirar més enllà i establir estratègies de llarg termini. Em consta que s'intenta fer, però hem de perseverar en aquest camí.

Tu ets mare d'una xiqueta de deu anys. Saps, doncs, com està el pati entre el jovent en relació amb la llengua. Ets optimista respecte del futur del valencià?

Si et diguera que el veig bé, et mentiria. Ho veig en la meua filla, que l'he criada com a militant valencianoparlant i, encara així, em trobe que parla castellà amb amigues de famílies valencianoparlants. Veig que hi ha aquest problema que podríem anomenar «el problema dels patis», que les criatures de famílies valencianoparlants parlen castellà.

Crec que el gran problema el tenim amb la gent de sempre, la gent que vol minar la poca o molta fortalesa de què havíem aconseguit dotar la llengua els últims anys. Perquè, si et fixes bé, tenim una cultura potentíssima, gent en totes les disciplines que tenen el valencià com a llengua materna. Tenim una llengua que té projecció i que té reconeixement acadèmic. Per tant, que no ens facen creure que tenim una llengua que només serveix per als usos domèstics. La llengua necessita suport públic, però, en lloc d'això, tenim retalls a l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, a les editorials, al programa de foment de lectura... Hem de plantar cara a una política basada en la destrucció de la llengua i del sentiment valencià. Projectem-nos cap endavant amb optimisme.

Practica valencià d'una manera fàcil i divertida!

Continguts audiovisuals amb activitats interactives perquè poses a prova els teus coneixements!

@apuntsllengua

@apuntsllengua

@apunts.llengua

apuntsdellengua.es

PLCA 2025:

la cultura torna al cor d'Alzira

Clara Vidal

Comunicació de Bromera

Un dels esdeveniments culturals afectats per la tragèdia del 29 d'octubre foren els Premis Literaris Ciutat d'Alzira. Després de més de trenta edicions, l'ajuntament i Bromera havien apostat per una reformulació de la vetlada que passava per traslladar la gala al Gran Teatre d'Alzira, amb un format més modern i dinàmic i pensat per a viure'l al centre de la ciutat. Després de la tragèdia, la proposta inicial es va reconvertir en un acte solidari que va recaptar vora 20.000 euros per als damnificats, i es va prescindir de la part més festiva. Un any després, aquesta fita torna a ser molt especial perquè pretén ser una reivindicació de la cultura i els llibres i la seua capacitat de resiliència. A més, la gala d'enguany coincideix amb el 40 aniversari de Bromera, que esdevindrà protagonista i fil conductor de la nit.

La gala serà conduïda per la presentadora i còmica Maria Juan i tornarà a reunir el món de la cultura al Gran Teatre d'Alzira. Hi actuaran Versonautas, els Germans Penalba, Esther, Naina i Alba Blanco. I per a seguir la festa, a la Casa de Cultura d'Alzira, a partir de les 23.00 h, Choriza May s'encarregarà del *show* posterior a la gala amb l'objectiu de recuperar el batec festiu d'una vetlada que vol pertànyer a tota la ciutat.

Cal destacar que els premis continuen gaudint de molt bona salut i que el balanç global d'obres presentades supera els 250 manuscrits, amb una dotació de més de 70.000 €. S'han presentat 64 obres al 36é Premi de Novel·la Ciutat d'Alzira (16.000 €) i 17 al Premi de Narrativa Juvenil Carme Miquel (16.000 €); 25 al 29é Premi de Narrativa Infantil Vicent Silvestre (3.000 €); 14 al 26é Premi d'Assaig Mancomunitat de

la Ribera Alta (8.000 €); 66 al 19é Premi de Poesia Ibn Hafaja (5.000 €); 43 al 19é Premi de Teatre Palanca i Roca (6.000 €); 26 al 9é Premi Internacional Enric Solbes d'Àlbum Il·lustrat (6.000 €), i 20 al 30é Premi Europeu de Divulgació Científica Estudi General (12.000 €).

II Premi Didín Puig

A més, enguany, es manté la convocatòria del Premi Didín Puig, patrocinat per Caixa Popular, que reconeix trajectòries culturals i socials de referència. Els finalistes d'aquesta edició són Joan Francesc Mira; la Plataforma del Voluntariat de la Comunitat Valenciana, com a reconeixement col·lectiu a la solidaritat davant la DANA del 29 d'octubre, i la companyia Horta Teatre, que fa anys.

La distinció es triarà per votació popular, oberta del 7 d'octubre al 7 de novembre al web dels PLCA, i les candidatures han sigut proposades per Caixa Popular, l'Ajuntament d'Alzira i Bromera.

També enguany s'han programat les Jornades Culturals i Literàries, que esdevenen el tret d'eixida dels premis. Aquesta edició celebraran l'Any Maria Beneyto amb xarrades, presentacions i espectacles per a tots els públics. Entre les propostes destacades, hi ha la presentació del llibre

29-0. *Les hores del caos*, de Sergi Pitarch, amb la participació de Ferran Torrent; la conferència de Mar Romera «Educació emocional i emocionant: contes i llegendes, el gran recurs»; el pòdcast en directe i presentació de *La Fúmiga. Havia de passar*, amb José Luis Sastre, Àrtur Martínez i Vicent Xavier Contrí, o la conferència de David Bueno «L'art de ser humans: per què les arts enriqueixen la nostra vida i la nostra ment».

La nova saga fantàstica de Vilaplana

'Ariadna i el Cercle de l'Audàcia 1. L'espasa de Tànatos'
Silvestre Vilaplana
Bromera, 2025

Carles Fenollosa

Filòleg i escriptor

Sens dubte, Silvestre Vilaplana és un dels nostres autors clàssics d'allò que s'anomena –no sé si amb precisió, però tant se val– «literatura juvenil». Si no he perdut el compte, des de la seua primera obra del gènere, en 1999, n'han vingut tretze més, totes diverses i totes sobradament solvents. Ara enceta una sèrie, *Ariadna i el Cercle de l'Audàcia*, amb el primer volum, *L'espasa de Tànatos*.

En aquest cas, un grup d'herois heterogeni i pintoresc haurà de superar tota una bateria de proves per a evitar el col·lapse mundial. Aquests herois inesperats són Ariadna, la protagonista i neta de la deessa Atenea; la filàntropa i hàbil Hamida; el neurastènic però entranyable Robert; els grecs irreductibles Nikos i Giorgos; i, finalment, el déu clàssic Hermes, repescat per a l'èpica des d'un retir forçat. Elles i ells constituïran el «Cercle de l'Audàcia»,

colla peculiar –grup «defectuós» diu directament la protagonista– però infatigable en la seua tasca fonamental.

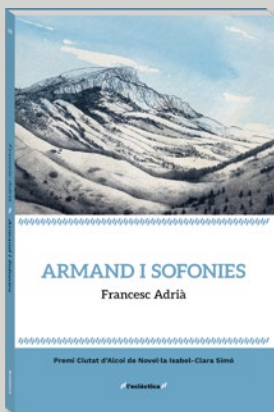
El Cercle haurà de tornar l'equilibri a un món amenaçat per la recuperació d'una relíquia del món grec antic, l'espasa de Tànatos, que portava moltes dècades feliçment amagada a les profunditats marines, dins d'una caixa forta allotjada a l'interior d'un conegudíssim transatlàntic de vida curta i final tràgic. En primera persona, a bon ritme i amb capítols breus, *Ariadna i el Cercle de l'Audàcia* narra la lluita del grup per tal d'evitar l'harmagedon que la troballa d'aquella relíquia podria desencadenar.

Evidentment, la tasca no és fàcil i caldrà superar tota una successió de desafiaments que converteixen la novel·la en un viatge èpic ple de viarany: Grècia, Roma, Hawaii, Londres... o fins i tot el centre de la Terra. És una epopeia, al capdavant, com manen els cànons, però «a la moderna». De fet, podríem dir que aques-

ta *Ariadna* se situa entre les fabuloses històries de Jules Verne, la nova versió de *Jumanji* i un Indiana Jones rejuenit i passat pel filtre de la mitologia grega. I és que, com comentava, la novel·la és un trencaclosques fet de ruïnes, objectes màgics, monstres i déus grecs emboscats hàbilment entre els humans. No falta tampoc l'humor i la ironia, per cert, sobretot en els diàlegs, cosa d'agrair.

Com en qualsevol epopeia, clar, les forces obscures se'ls oposaran, no només les antigues criatures del Mal, sinó també les noves, com Mr. Jones, gran empresari i personatge sense cap mena d'escrúpols morals. De fet, en el fons, *Ariadna i el Cercle de l'Audàcia* és també una reflexió sobre la capacitat autodestructiva dels humans, la seua infinita supèrbia i la responsabilitat col·lectiva per tal d'evitar el col·lapse que amb tanta ànsia sembla desitjar la part més irreprimible i més fosca de la nostra individualitat.

Premi Ciutat d'Alcoi de Novel·la Isabel-Clara Simó

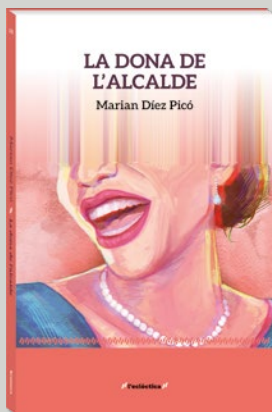
Armand i Sofonies

Francesc Adrià
«L'Eclèctica», 376
232 pàg. Bromera, 2025

Armand i Sofonies és una novel·la d'aventures, però també de creixement i superació. L'obra ens transporta al segle XVII, on coneixem Sofonies, un antic soldat convertit en traginer de neu a la Ribera del Xúquer, que es topa amb Armand, un jove albí i fugitiu que ha enterrat el seu germà en secret. A partir d'aquesta trobada, s'inicia un viatge amb misteris, perills i descobriments inesperats que canviarà la vida d'ambdós.

La trama, construïda amb un estil àgil i detallat, s'allunya de la idea convencional d'una novel·la històrica per a endinsar-se en els racons més foscos de la condició humana i en la recerca de la identitat. A través dels personatges principals, l'autor explora la soledat, la por, l'amistat i la dignitat, i ho fa amb un rerefons històric ric en detalls sobre el comerç de la neu, el cànem i altres aspectes de l'època.

El lector acompanyarà els protagonistes en una travessia sorprenent que va des dels camps valencians fins a Madrid i els ports de la Mediterrània. La novel·la, guanyadora del Premi Ciutat d'Alcoi de Novel·la Isabel-Clara Simó, és un relat intens i emotiu que no deixarà ningú indiferent i que demostra la capacitat de l'autor per a teixir una història personal i sincera que ens parla de temes universals.

La dona de l'alcalde

Marian Díez Picó
«L'Eclèctica», 378
200 pàg. Bromera, 2025

Quan Remediet, la dona del miracle, esdevé la primera dama de Monrot, la vida al poble es posa cap per avall.

Marian Díez Picó ens presenta en *La dona de l'alcalde* una mirada satírica i punyent a la política local, a través dels ulls de Remediet, una dona que, de la nit al dia, es veu immersa en un món de protocol i aparences. La vida de Remediet, fins aleshores marcada pel treball en un taller de calcer i les rutines d'un poble tradicional, es transforma completament quan el seu marit, Vicent, esdevé alcalde per un cúmul de casualitats.

Amb un humor intel·ligent i un retrat de personatges molt ben perfilat, l'autora dissectiona les absurditats del poder, les rivalitats familiars i les tensions entre la tradició i la modernitat. La novel·la, amb un llenguatge fresc i directe, posa de manifest com les aspiracions personals i l'ambició poden xocar amb la realitat i convertir la vida en una tragicomèdia que es representa dia a dia en el xicotet escenari d'un poble.

Així, mentre Remediet tracta de navegar per les complexes aigües de la política i de la vida social, el lector es trobarà amb una història plena de girs inesperats, que convida a la reflexió sobre temes com la hipocresia, l'enveja i el poder de l'aparença, amb la política com a teló de fons.

Premi València Nova de Narrativa

El moment perfecte

Maria Mitjans Serveto
«L'Eclèctica», 380
232 pàg. Bromera, 2025

Amb un estil que ens submergeix en la profunditat dels pensaments de la protagonista, Maria Mitjans presenta *El moment perfecte*, una novel·la que ens convida a reflexionar sobre les pressions de la vida adulta i la cerca constant de l'estabilitat en un món que canvia constantment.

L'obra se centra en Helena, una jove que es troba a Brussel·les durant l'inici del confinament i que, a través de la incertesa del moment, ha de fer front a una sèrie de desafiaments personals: la possible pèrdua del seu contracte de treball, la distància amb la seua parella i l'anhel de la maternitat. Aquesta concatenació de fets la porta a qüestionar-se el seu passat i les decisions preses.

A mesura que la trama avança, l'autora empra un llenguatge evocador per a explorar els sentiments d'angoixa, vergonya i frustració d'Helena. La novel·la esdevé un viatge d'autodescobriment en què la protagonista ha de fer front als seus «malsons» i a les pors més profundes per a poder trobar el seu lloc enmig del caos que l'envolta.

El moment perfecte destaca per la capacitat de teixir una història personal i sincera que ens parla de temes universals, com la por al fracàs i la pressió social.

Premi Blai Bellver de Narrativa
Ciutat de Xàtiva 2024

La pau que ens ofegava

Mercè Cabrera Fosch

«L'Eclèctica», 375

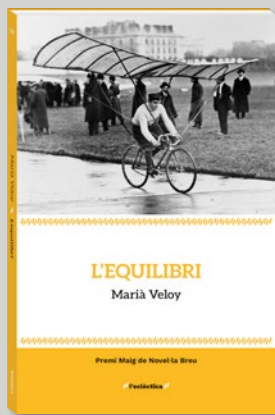
232 pàg. Bromera, 2025

En una Catalunya marcada per la postguerra, Sara Roures intenta refer la seua vida i sobreviure enmig de tensions socials i secrets familiars.

La pau que ens ofegava és una novel·la amb una clara intenció d'estudiar la profunditat dels sentiments i la complexitat de les relacions humanes, que ens endinsa en una atmosfera opressiva on la por i la desconfiança s'apoderen dels personatges. Mercè Cabrera Fosch ens presenta una història de misteri i supervivència, a través de la qual el lector acompanya Sara en la recerca de la seua pròpia identitat i de la veritat darrere d'un passat traumàtic.

La novel·la, guardonada amb el Premi Blai Bellver de Narrativa, destaca per la construcció psicològica dels personatges, especialment la de Sara i Tristany, l'inspector que l'ajudarà a fer front als fantasmes. L'autora empra un llenguatge que evoca imatges d'una gran força, en què els silencis, les absències i els records tenen tant de pes com les paraules.

Aquesta obra és un viatge a un món de mentides, traïcions i secrets enterrats, on cada personatge lluita per trobar el seu lloc enmig de la devastació, i on la pau, malauradament, s'ha convertit en una amenaça que ofega la vida i les ànimes de tots.

Premis Maig - Memorial Pasqual Batalla
de Novel·la Curta

L'equilibri

Marià Veloy

«L'Eclèctica», 379

184 pàg. Bromera, 2025

L'equilibri és una novel·la que ens capbussa en la vida d'un escriptor per encàrrec, conegut com a Dino Oliver. L'obra, guanyadora dels Premis Maig - Memorial Pasqual Batalla en la categoria de novel·la curta, ens presenta un protagonista que ha passat la vida a l'ombra, prestant la seua veu a d'altres, fins que una idea audaç i la irrupció de personatges del passat el forcen a enfrontar-se a la seua pròpia història.

L'autor ens convida a reflexionar sobre la identitat, la memòria i la por de desaparèixer, a través d'un estil narratiu que es mou entre la realitat i la fantasia. La figura del «fantasma» que escriu per als altres serveix com a metàfora per a explorar les contradiccions de la vida moderna i el desig de trobar un lloc propi en un món sovint caòtic i impersonal. La relació amb la seua exparella i la filla d'aquesta, així com l'ambient de *punk* i revolució que l'envolta, afegien capes de complexitat a una trama que es desenvolupa de manera insòlita.

Aquesta novel·la és un viatge d'autodescobriment, amb personatges que busquen l'equilibri entre el que són i el que els altres esperen que siguin. Una història que ens farà preguntar-nos si la revolució està en la veu, en l'acció o, simplement, en el fet d'acceptar-se a un mateix.

Premi València

La llum de Svalbard

Mònica Richart

«L'Eclèctica», 381

176 pàg. Bromera, 2025

La llum de Svalbard és una història d'autodescobriment que ens transporta als paisatges extrems de Longyearbyen, on Júlia, una física en precarietat laboral, busca un lloc en el món. L'obra, guanyadora del Premi València de Narrativa, ens convida a reflexionar sobre la por al compromís, la recerca de la identitat i el poder transformador de l'amor, la convivència i els conflictes.

L'autora construeix un relat d'una gran honestat emocional, en el qual els personatges, amb pors i contradiccions, es fan creïbles i entranyables. La relació de Júlia amb la Týra i la seua nova comunitat d'amics serveix d'espill per a confrontar les seues pròpies limitacions i descobrir que la felicitat es troba sovint en els llocs més insospitats. La trama, ambientada en el singular arxipèlag de Svalbard, es desenvolupa amb un ritme pausat i reflexiu, reflectint la calma que la protagonista troba en aquest entorn.

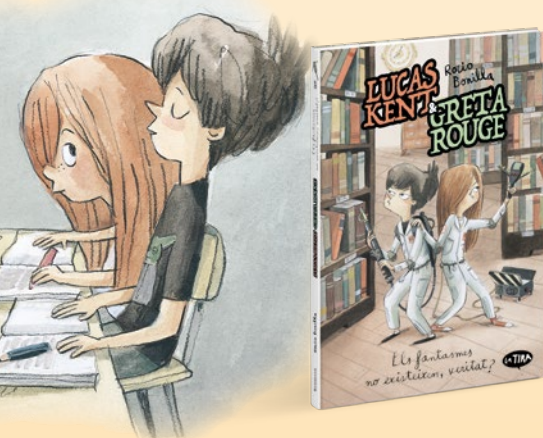
Amb una prosa que evoca la bellesa i la duresa del paisatge polar, Mònica Richart ens ofereix una novel·la que celebra la vulnerabilitat humana i la valentia de forjar-se un camí propi, fins i tot quan aquest camí està a 78 graus de latitud nord.

Segones parts que captiven

Àngela Zorrilla

Periodista

Qui deia que les segones parts mai estan a l'altura? «La Tira» s'ha proposat aquesta tardor trencar, per sempre més, aquest fals mite. Aquesta col·lecció infantil està formada per les novel·les gràfiques més gamberres del moment. Totes elles, plenes d'humor i aventures, són perfectes per als joves lectors a partir dels 8 anys. Ara, els seus títols més representatius encaren el nou curs amb la segona entrega dels seus protagonistes.

Lucas Kent & Greta Rouge: una amistat de veritat

Rocio Bonilla ha ideat una nova proposta per a lectors més grans, *Lucas Kent & Greta Rouge*, que, aquesta tardor, presenta la seua segona aventura. Però, anem a pams. El primer volum explica com va començar tot. És a dir, coneixem Lucas, que viu en una casa normal i amb una família normal. Al col·legi li diuen Kentucky i té una germana que es diu Lita. Un dia, arran de l'herència del rebesiaio, tota la família es muda a una casa gegant. Tot això implica un nou barri, uns nous amics i una nova escola. I ací és on entra en escena Greta, que té una llarga cabellera pèl-roja i adora el bescuit. En un minut, es con-

verteixen en amics i junts coneixeran els secrets que amaga la gran mansió. Vampirs, faràndula, un xiquet llop i un secret familiar acaben d'arredonar una història fantàsticament divertida.

Ara, amb el títol *Els fantasmes no existeixen, veritat?*, arriba la segona part d'aquesta esbojarrada col·lecció. Lucas s'avorreix a classe de Llengua, però, en canvi, quan toca estudiar ciències obri bé els ulls. El senyor Emili, el professor, sap encomanar la seua passió i proposa als alumnes inventar i construir una màquina que funcione a partir dels principis científics que han estudiat. Amb Greta i Frederic, Lucas es posa a treballar de valent. Si en el primer volum réiem amb els vampirs, ara és el torn dels fantasmes. Així que aquest llibre promet diversió pels descosits gràcies a una biblioteca encantada i els consells del iaio Eudald per a caçar aquest ésser misteriós. Ser uns autèntics caçafantasmes tindrà la seua recompensa.

La Colla del Baló: xuta fort i guanya en equip

Aquesta tardor també torna la colla més futbolera de l'univers literari. Aquesta col·lecció, que és ideal per als amants d'un bon zig-zag, encara una segona aventura. És l'ocasió perfecta per a tornar a gaudir amb Matteo i el seu grup d'amics. De nou,

les seues pàgines prometen una gran dosi de futbol al carrer, amistat i reptes d'equip.

En el primer volum d'aquesta sèrie signada per Nebbioso i De Marco, ja coneixiem la màgia del fut-rua, futbol de carrer o futbol. Tant és com se li diga. El més important és que els amics xuten, corren i fan pinya perquè res és més bonic que guanyar junts. Aquest és el somni de Matteo, que fa poc que s'ha mudat a una nova ciutat i vol fer amistats donant puntades de peu al baló i, òbviament, jugar el mundial de futbol de carrer. Però per a això, necessita formar un equip. Aconseguirà companys que l'ajuden a triomfar? Protestaran per les targetes roges? Aconseguiran el trofeu tan desitjat?

Si la primera entrega resol aquests dubtes, el segon volum en portarà de nous i estarà ple d'obstacles i molts xuts. *Les llegendes del fut-rua* posarà Matteo contra les cordes, que haurà de mantindre's ferm davant de les bogeries de Misia, les històries del manual de son pare i uns adversaris cada vegada més imprevisibles. El camí cap a la final del campionat es fa més complicat i perillós.

Nessa princesa: els amics al rescat del regne

Ser princesa no és gens fàcil. Si no, que li ho diguen a Nessa, que viu en un país

molt menut, Botònia, i el seu nom ja rima amb *princesa*. Ella és la gran protagonista de la col·lecció que va començar amb *Acadèmia de princeses* i que ara continua amb *Un ball de gala especial*. Poques coses caracteritzen tant a aquesta nena com les seues idees esbojarrades. Sort té de tindre al seu voltant una bona colla d'amics que coneixem en el primer llibre i que demostren que els reis i les reines han de treballar junts per a tirar els seus regnats endavant.

Així, després de saber com va conèixer Lin i Armand, què els fa tan especials i què es fa exactament a l'Acadèmia Internacional per a Prínceps i Princeses, toca demostrar que les segones parts també poden brillar... o, en aquest cas, regnar. El segon llibre de Nessa enamorarà els amants del ball... Però, sabíeu que en el ball més important de l'Acadèmia no només s'ha de ballar? Les històries de Nessa recorden com és d'important, sempre, deixar-se ajudar, tindre bones amistats i somnis per complir.

Brina, animals, natura i aventures

T'imagines ser una gata de ciutat i anar a petar al bell mig de la natura? Brina té dos anys i acaba d'aterrar a la muntanya. Els seus amos han decidit passar allà uns dies de vacances. La gateta coneixerà una colla de felins que l'ensenyaran a ser lliure, salvatge i una autèntica exploradora. La Banda del Sol Felí s'ha marcat el repte de convertir-la en un felí de veritat i, per això, li preparen diverses missions. Sense els seus amos, aprendrà a escalar avets, beure al rierol i molt més. Però també a comportar-se com una bona amiga.

I, per als fans de Brina, aquesta tardor arriba la seua segona aventura. En *Amics d'aventures*, aquesta llesta gateta tornarà a la ciutat. O, almenys, eixa n'és la intenció; però pel camí un lladre la ficarà en una camioneta i canviarà els plans de tota la família... tot i que només uns minuts. Això

sí, els contratemps acaben de començar: una marxa imperial de rates, un molest colom, un papagai solitari i altres personatges acompanyaran la gata més estimada del món en les seues peripècies.

Els Filstrup, una família de lladregots ben divertits

Linus Filstrup no sap furtar ni caramels al supermercat, però té un germà bessó, Arlo, que sí que és tot un pispes. Formen part d'una família de lladres. En Linus és l'ovella negra i una deshonra per a tothom. Va a l'institut i, un dia, l'acusen de robar diners. Ell? No, no és veritat. Així que es posa a investigar durant uns capítols que fan partir-se de riure per a desemmascarar el culpable.

Després d'aquest primer volum de la còmica sèrie d'estafadors, aquesta tardor arriba la segona entrega. *Un nou pla* convertirà l'institut de Linus en un experiment pedagògic en tota regla: exàmens impossibles, un director molt estrany i, fins i tot, classes que no s'entenen. Quan el futur del jove trontolle més que mai, prendrà una decisió que ho canviarà tot: ha de cometre un gran robatori. Una vegada més, aquesta peculiar família ofereix un humor negre que farà gaudir els lectors i demostrarà que cada persona és única i té una habilitat que la fa ser especial.

Un llibre no recomanat per a lectors que tinguen por a pensar i a cultivar el seu pensament crític. T'atreveixes amb els Filstrup?

Una tardor plena d'aventures, emocions i bones lectures

Clara Sánchez-Crespo

Editora

Aquest octubre arriba una fornada de novetats infantils i juvenils plenes de color i imaginació. Rocio Bonilla celebra els 10 anys de la Minimoni amb una espectacular edició *pop-up* de *De quin color és un petó?*, un títol que ja és un clàssic imprescindible del nostre catàleg.

També torna el cocodril més popular de la televisió amb la col·lecció «Croco Doc», per tractar amb humor els malestres quotidians dels infants, com els polls o el mal de panxa. Per als primers lectors, s'estrena la col·lecció «Agència Dental Màgica», que combina lletra majúscula i jocs interactius de la mà de la fada de les dents i el ratolinet Pérez. I per als amants de la natura, «Top Ten» ens convida a descobrir els llocs més perillosos del planeta, mentre que *Damunt la neu*, de Tessa Julià, recrea la gran cursa de trineus del 1925 en una història d'amistat i coratge.

Els lectors més grans també hi trobaran noves emocions: des de l'aventura fantasmagòrica de *Lucas Kent & Greta Rouge* –ideal per a Halloween– fins al desenllaç de la trilogia *Alma*, de Timothée de Fombelle, un cant a la llibertat i a la justícia. Sense oblidar *No goseu ensinistrar el meu drac*, de Cinta Arasa, una defensa de la diferència i la fantasia que ens recorda que ser *rar* també vol dir ser extraordinari.

Aquesta tardor, la literatura infantil i juvenil es reafirma com un espai ple de creativitat i valors, on conviuen el riure, la tendresa i l'aventura. Llibres que ens conviden a mirar el món amb ulls nous i a continuar descobrint que, entre pàgines, sempre hi ha una bona història esperant-nos.

AGÈNCIA DENTAL MÀGICA

L'AGÈNCIA DENTAL MÀGICA S'ENCARREGA D'ARREPLEGAR LES DENTS DE LLET MÉS...

ABORRONADORES!

EL RATOLINET I LA FADA DE LES DENTS NECESSITEN QUE ELS AJUDES.

LLIG I JUGA.
LA SÈRIE
PERFECTA PER A
APRENDRE
A LLEGIR

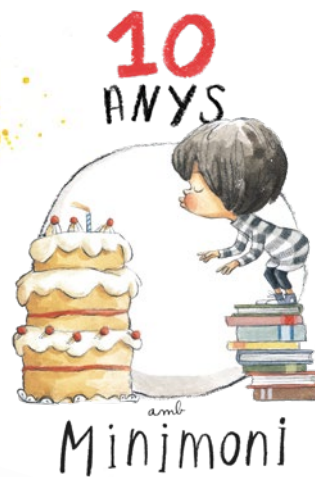

AMB
JOC
INTERACTIU
I LLETRA
MAJÚSCULA

VERSIÓ
POP-UP

El gran èxit internacional de Rocio Bonilla, ara en format *pop-up* per als més menuts!

'Mandíbula afilada'

Carles Alberola
Bromera, 2021

'Mandíbula afilada': El mestratge d'una comèdia

Antoni Torreño Mateu

Prologuista de l'edició de 2025

Mandíbula afilada és la comèdia de Carles Alberola que més s'ha representat arreu del món. Vint-i-huit anys després de l'estrena, continua d'actualitat i molts estudiants de Batxillerat la visitaran i revisitaran en acostar-se al teatre valencià contemporani, ja que a partir del curs 2025-2026 serà lectura de referència a les proves d'accés a la universitat convocades per les universitats valencianes.

Carles Alberola es va formar com a dramaturg a l'Escola Superior d'Arts Escèniques de València entre els anys 1982 i 1986. Al cap de deu anys de professionalització en el teatre, havia escrit o co-escrit ja quasi deu comèdies, havia pujat als principals escenaris valencians i havia creat la companyia Albena Teatre amb el seu amic Toni Benavent.

El 1997, el festival Sitges Teatre Internacional –una cita important per al teatre d'avantguarda internacional– decideix fer una retrospectiva dels tres primers muntatges de la companyia Albena, que eren tot textos de Carles Alberola, i a més a més, li n'encarrega un de nou per a estrenar-lo allà. Aquest serà *Mandíbula afilada*, que Alberola hagué d'enllestir en quatre mesos. L'escriptura corregué en paral·lel al muntatge de l'escenografia i als assajos dels dos actors (Carles Alberola mateix i Cristina Plazas), però aquella celeritat no fou debades per-

què el resultat va ser una comèdia fresca i juvenil divertidíssima, la qual contindrà ben encapsulats molts dels plantejaments teatrals de l'autor, que han anat cristal·litzant ja en ple segle XXI en més de vint comèdies de gran qualitat. Carles no ha deixat mai de crear (teatre, televisió, cinema...), i continua pujant als escenaris amb la mateixa alegria del primer espectacle.

Ara, vint-i-huit anys després de la seua estrena a Sitges, es publica aquesta nova edició de *Mandíbula afilada*. En el text es condensen, tot i ser una obra de joventut, molts dels plantejaments teatrals i dels temes recurrents d'Alberola. La comèdia és un text deliciós, que fon l'humor i l'emotivitat amb una armadura estructural intel·ligentíssima a la manera d'una imatge projectada en un espill. De fet, es projecten el desig i la realitat barrejats en els dos tempos de la comèdia.

El canemàs argumental es coneix des dels primers fulls: Laura, una novieta de joventut de Joan, el visita al seu petit àtic. Tenen un passat compartit amb una colla d'amics adolescents, però ara –en el moment que Laura anuncia el seu casament amb un de la colla– aquella convivència juvenil ja és llunyana. Els records edulcorats o no de l'adolescència: somnis, amors, puresa, ingenuïtat... es fan miques en el present, quan els amics es retroben després de deu anys.

L'humor ràpid i esmolat serveix de contrapunt a l'emotivitat de l'ensucrada histò-

ria d'amor imaginada per Joan. I tanmateix, que la «imaginava» només ho sabran els espectadors i ho sabreu els lectors quan us pegareu la baquetada –amb el mateix Joan– al principi de la segona part: el cel estrellat de l'àtic on havien esclatat focs artificials esdevé una tanca publicitària desmuntable, per on entra la Laura real.

Els personatges de Joan i Laura basculen ràpidament entre l'esperit assenyat i l'histrionisme; passen de la tristesa a l'eufòria en segons; de la realitat al somni en el temps que dura un gag; de l'autocompassió a l'assertivitat en un sospir o en un tombant de pàgina. Al llarg del text es poden reconèixer, com ja hem assenyalat, gran part de les constants teatrals de Carles Alberola: el valor suprem de l'amistat; l'aposta pel somni i pel desig per damunt d'una realitat tal vegada anodina; el record que ancora el present dels personatges i els ompli de sentit; l'homenatge a tantíssims referents culturals de l'autor provinents del món del cinema, de la música, de la literatura... fins i tot del futbol! Es fa difícil explicar en un article la combinació de recursos de la comèdia que Alberola reuneix en les pàgines del text o en l'hora que dura la representació de l'obra. Sí que podem dir que Alberola ha après dels millors mestres: del primer cine de Woody Allen o de l'agudesia esbojarrada dels films dels germans Marx.

És segur que atraparà el nou lector igual que ha atrapat milers d'espectadors al llarg del temps.

+4

La fila

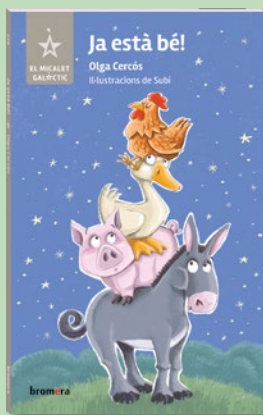
Sheila Blázquez i Anna Mongay
«Àlbums Il·lustrats»
32 pàg. Bromera, 2025

IX Premi Internacional Enric Solbes
d'Àlbum Il·lustrat Consorci Ribera
i Valldigna

La fila és un àlbum il·lustrat que ens transporta a un bosc tropical on l'os formiguer, un amant de les magdalenes, descobreix un cartell que anuncia que el peresós n'ha cuinat a casa per al veïnat. Amb la intenció de ser el primer a tastar-les, s'afanya a fer fila de bon matí, donant el tret d'eixida a una divertida i caòtica història sobre la paciència i l'enginy.

Aquesta obra, guanyadora del Premi Internacional Enric Solbes d'Àlbum Il·lustrat, presenta un relat senzill però ple de detalls. A poc a poc, altres animals del bosc, com el tucà, l'armadillo o el mico, s'uneixen a la cua, trencant les normes establertes i provocant una situació de desordre que esdevé cada vegada més absurda. Mentrestant, l'os formiguer, amb una calma sorprenent, observa com la resta d'animals s'acaparen els primers llocs, convençut que el seu pla original serà suficient per aconseguir l'objectiu.

Amb les magnífiques il·lustracions d'Anna Mongay, que omplien cada pàgina de colors vius i personatges expressius, i l'enginyosa història de Sheila Blázquez, aquest llibre és una joia que convida a reflexionar amb un somriure sobre la importància de la paciència i la intel·ligència per a triomfar.

+6

Ja està bé!

Olga Cercós i Subi
«El Micalet Galàctic», 278
72 pàg. Bromera, 2025

Ja està bé! és una entranyable i enginyosa història que ens transporta a una granja on els animals, cansats de ser encasellats en estereotips injustos, decideixen unir forces per a trencar amb els rols que se'ls han imposat. Una gallina considerada «poregosa», una oca «escandalosa», una porqueta «bruta» i una mula «tossuda» s'embarquen en una aventura cap al bosc, a la recerca d'un lloc on puguin ser lliures i valorades per qui són.

La narrativa de l'obra, divertida i tendra, es complementa a la perfecció amb les magnífiques il·lustracions de Subi, que doten els personatges d'una expressivitat i carisma inoblidables. A mesura que els animals avancen en el viatge, s'adonen que la unió fa la força i decideixen enfrontar-se al seu major repte: una cova on, segons la llegenda, habita un dimoni pelut. Amb enginy i coratge, aconsegueixen superar la por i trobar la llar que tant anhelaven.

Aquesta joia de la literatura infantil és una celebració de l'amistat i l'autoestima. Amb un missatge clar i potent, ens recorda que cada u és únic i que les verdaderes forteses es troben en la solidaritat i en la llibertat de ser un mateix, sense por de trencar amb el que no ens defineix.

+10

Escafandre

Elisabet Roig i Eva Carot
«El Micalet Galàctic», 279
144 pàg. Bromera, 2025

Amb un estil fresc i ple d'imaginació, Elisabet Roig ens submergeix en una aventura que barreja la fantasia infantil amb pors molt reals. L'obra, amb les il·lustracions vives i expressives d'Eva Carot, narra les peripècies d'Arnau i la seua amiga Vera, dos capitans estel·lars que, armats amb una màquina atrapaextraterrestres casolana, viuen missions secretes des del seu barri. La seua rutina d'aventures canvia dràsticament quan atrapen un autèntic alienígena i, al mateix temps, una notícia molt dura arriba a la vida d'Arnau: el seu gos, Toby, ha caigut greument malalt.

A partir d'aquell moment, la línia entre el joc i la realitat es difumina. L'extraterrestre, lluny de ser una amenaça, ofereix als amics una proposta inesperada: un viatge espacial per a curar Toby, el seu fidel copilot. Aquesta missió, plena de sorpreses, com ara un forat negre que actua com a dreuera galàctica i un passeig per la Lluna, es converteix en un viatge d'autodescobriment per a Arnau, que aprén a gestionar les pors i la incertesa davant d'una situació que el supera. La novel·la és una reflexió emotiva sobre l'amistat, la importància de l'esperança i la capacitat de la imaginació per a donar-nos força davant de les dificultats de la vida.

+10

Carreres de dinosaures

Deivid i Diego Greco

«La Tira», 30

72 pàg. Bromera, 2025

Carreres de dinosaures és un còmic que ens submergeix en el món trepidant de les lligues menors de curses de dinosaures. Amb il·lustracions vives i plenes de dinamisme, aquest llibre explora temes com la rivalitat, la pressió social i la importància de l'amistat i el joc net. A través d'un univers fascinant de corredors i dinosaures, l'obra capta l'atenció del lector des de la primera pàgina, i el transporta a un escenari on la velocitat, la màgia i les emocions fortes són les protagonistes.

La història se centra en Lin i Diante, dos joves que debuten en el torneig de Weellwood. Lin, fill del llegendari mag Gefford, se sent aclaparada per la pressió d'estar a l'altura del seu pare. Diante, filla de la imparable Dana Feder, ha d'enfrontar-se a l'odi del públic, que la culpa de la retirada de la seua mare. A mesura que la cursa avança, tots dos hauran de superar els seus propis conflictes i aprendre que, de vegades, les coses no són com semblen.

Aquest còmic ens ofereix una trama emocionant i plena de girs inesperats, que destaca per la capacitat per a connectar amb el lector a través de l'humor i la tendresa. Una joia que ens recorda que les grans gestes no sempre es guanyen en solitari i que, al final, la verdadera victòria és saber qui eres.

+12

Kiki, servei de missatgeria màgica

Eiko Kadono i Sara Aguilar

«Esfera», 61

192 pàg. Bromera, 2025

Tal com mana la tradició, totes les bruixes adolescents han de passar un any fora de casa per a aprendre a valdre's per elles mateixes.

Kiki, servei de missatgeria màgica és una captivadora novel·la que ens transporta al món d'una jove bruixa de tretze anys que, seguint la tradició familiar, ha de marxar de casa per a trobar el seu lloc al món. Acompanyada del seu gat que parla, Jiji, Kiki s'instal·la en una gran ciutat on el seu únic talent, volar, es convertirà en la seua professió: un servei de missatgeria màgica a domicili.

Aquesta obra d'Eiko Kadono, que va inspirar la coneguda pel·lícula de Studio Ghibli *Kiki, l'aprenent de bruixa*, és una història sobre la maduresa, la independència i el poder de la solidaritat. La protagonista haurà de superar la por al fracàs, la soledat i al desconegut per a guanyar-se la confiança dels habitants d'una ciutat que, inicialment, es mostren recelosos davant d'ella.

Amb un to tendre i un missatge universal, el llibre ens recorda la importància de creure en un mateix, d'acceptar qui som i de trobar el nostre lloc en un món que, de vegades, pot semblar hostil. Una joia de la literatura juvenil que convida a abraçar els canvis i a créixer amb la valentia i la il·lusió de Kiki.

+15

Trencar la llei del silenci

Enric Senabre

«El Nord», 20

232 pàg. Bromera, 2025

Amb un estil que fusiona la narració amb l'assaig, Enric Senabre ens presenta una història de misteri i supervivència que ens submergeix en la complexitat de les relacions humanes i en les violències sovint silenciades. L'obra ens transporta al món d'Amadi, un jove a qui una notícia traumàtica sacseja la vida: la violació de la seua amiga Violeta. Aquesta situació el porta a qüestionar-se el seu passat i la seua identitat com a home. El relat no és només una recerca de la veritat darrere de la violació, sinó també una exploració de les noves masculinitats, el consentiment i la necessitat de trencar amb la llei del silenci que envolta aquests fets.

La novel·la destaca per la capacitat de retratar el procés de transformació personal d'Amadi. A mesura que la trama avança, es veu obligat a enfrontar-se a les seues pors i a qüestionar-se els valors i les complicitats que sostenen el masclisme. L'autor utilitza un llenguatge que evoca amb força les imatges de la devastació emocional dels personatges. *Trencar la llei del silenci* és un viatge a un món de mentides i secrets enterrats, on la pau no es troba en el silenci, sinó en el coratge de parlar, d'escoltar i de construir una societat més justa i respectuosa.

LA LLENGUA QUE ET CONNECTA

Pensem, parlem i escrivim com tu.
En valencià, com si no?

10% DESCOMPTE
per ser soci d'Edicions Bromera

Escaneja aquest codi QR per conèixer unes tarifes
que et cauran encara millor que nosaltres.

Canvia't
aproop!
i en bona companyia

Crida'ns al **1420**
aprooptelecom.com